

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/23

URBROJ: 65-21-07

Zagreb, 18. lipnja 2021.

P.Z. br. 122

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 18. lipnja 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda i državnog tajnika Darka Nekića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-01/80
URBROJ: 50301-29/23-21-11

Zagreb, 18. lipnja 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda i državnog tajnika Darka Nekića.

 PREDSJEDNIK

Dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ
DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

Zagreb, lipanj 2021.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ
DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

Članak 1.

U Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) u članku 3. stavku 1. točki b) iza riječi: „u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.“ dodaju se riječi: „ili manje ako je sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske nastavio bez prekida u borbenom sektoru Oružanih snaga Republike Hrvatske u kontinuiranom trajanju najmanje 100 dana.“.

U točki d) iza riječi: „umro“ dodaje se zarez i riječi: „ranjen ili ozlijeđen“.

U stavku 4. iza riječi: „poslove“ dodaju se riječi: „ili potvrdom iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju izdaje ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)“.

Članak 2.

U članku 5. stavku 4. iza riječi: „poslove“ dodaju se riječi: „ili potvrdom iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju izdaje Ministarstvo“.

Članak 3.

U članku 6. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Iznimno od stavka 1. točke d) ovoga članka, status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata mogu ostvariti članovi uže i šire obitelji hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, i nakon isteka roka iz stavka 1. točke d) ovoga članka, uz uvjet da su pojedini članovi obitelji tog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata po toj istoj osnovi već ostvarili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.“.

Članak 4.

Članak 15. mijenja se i glasi:

„(1) Sudionik Domovinskog rata je osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravni osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske kao:

- a) pripadnik odreda Narodne zaštite, osim osoba iz članka 3. ovoga Zakona
- b) medicinsko osoblje ili pripadnik Glavnog sanitetskog stožera Republike Hrvatske, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- c) ratni izvjestitelj, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

- d) pripadnik vatrogasnih postrojbi, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- e) pomorac, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- f) član posade brodova trgovačke mornarice, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- g) pripadnik Civilne zaštite ili
- h) druga osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravni osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske.

(2) Odredbe iz ovoga članka razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: ministar).“.

Članak 5.

U članku 16. riječi: „hrvatskog ratnog vojnog invalida“ zamjenjuju se riječima: „hrvatski ratni vojni invalidi“.

Članak 6.

U članku 17. stavku 6. riječ: „propisna“ zamjenjuje se riječju: „propisana“.

Članak 7.

U članku 24. riječi: „i Nacionalnom strategijom za očuvanje i zaštitu zdravlja braniteljske i stradalničke populacije (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) koju donosi Vlada Republike Hrvatske“ zamjenjuju se riječima: „i drugim aktima strateškog planiranja“.

Članak 8.

Članak 25. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s Ministarstvom kontinuirano prati zdravlje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na preventivni sistematski pregled, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi, a prema dinamici i u opsegu utvrđenim Programom preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kojeg zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata oboljeli od PTSP-a i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu imaju pravo na zdravstvene usluge čiji opseg se utvrđuje Programom psihosocijalne i zdravstvene pomoći za braniteljsku i stradalničku populaciju kojeg zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.

(4) Ministarstvo financira dodatne programe u okviru zdravstvenih ustanova definiranih Programom iz stavka 3. ovoga članka radi zaštite mentalnog zdravlja, liječenja i rehabilitacije mentalnih bolesti i poremećaja, koje obuhvaćaju dodatne aktivnosti u promociji i unapređenju i mentalnog zdravlja te provedbu istraživanja s ciljem primjene najučinkovitijih metoda

liječenja i pristupa oboljelima od PTSP i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu.

(5) Ministarstvo financira dodatne programe palijativne skrbi i dugotrajnog liječenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u okviru zdravstvenih i drugih ustanova koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje, a sukladno strateškom planu palijativne skrbi Vlade Republike Hrvatske i sporazumima sklopljenim između Ministarstva i tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo te drugim ustanovama koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje.

(6) Ministarstvo financira i druge programe u okviru zdravstvenih i drugih ustanova u svrhu ublažavanja oštećenja nastalih kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(7) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kojima su rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, uz zdravstvenu zaštitu koja im se osigurava u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 22. ovoga Zakona koja uključuje i pravo na liječenje u inozemstvu, imaju i sljedeća prava koja nisu obuhvaćena standardom prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:

- a) pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju
- b) pravo na ortopedsku i druga pomagala
- c) naknadu razlike u cijeni liječenja i lijekova s dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i
- d) pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj.

(8) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka, utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog vijeća iz članka 182. ovoga Zakona.

(9) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kojem je priznat status hrvatskog ratnog invalida iz Domovinskog rata, radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka, utvrđuje se na temelju rješenja o priznatom statusu hrvatskog ratnog invalida iz Domovinskog rata.

(10) Iznimno od stavaka 7. 8. i 9. ovoga članka, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kod kojih postoje teška medicinska stanja određena pravilnikom iz stavka 11. ovoga članka, mogu ostvariti prava iz stavka 7. ovoga članka bez utvrđivanja jesu li rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(11) Odredbe o načinu ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka, razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.“

Članak 9.

Iza članka 25. dodaju se članci 25.a do 25.d koji glase:

„Članak 25.a

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju sukladno ovom Zakonu ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) postoji funkcionalno oštećenje organizma nastalo u svezi sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- b) nemogućnost provođenja ambulantne rehabilitacije u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj ustanovi
- c) postoji medicinska opravdanost za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije i
- d) ne postoje kontraindikacije za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije i drugi medicinski razlozi za uskratu bolničke medicinske rehabilitacije.

(2) Pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju prema ovom Zakonu po istoj bolesti, ozljedi ili ranjavanju može se ostvariti svakih 12 mjeseci.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I. i II. skupine oštećenja organizma može ostvariti pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju zbog iste bolesti, iste ozljede ili istog ranjavanja prema odredbama ovoga Zakona dvaput godišnje u slučaju ako postoji medicinska opravdanost za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije.

(4) Prednost pri ostvarivanju prava na bolničku medicinsku rehabilitaciju pod jednakim uvjetima ima hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine oštećenja organizma.

Članak 25.b

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na ortopedska i druga pomagala koje nisu utvrđena kao standard prava na zdravstvenu zaštitu prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju za oštećenje organizma nastalo kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(2) Prednost pri ostvarivanju prava iz stavka 1. ovoga članka imaju hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata 100 % I. skupine.

Članak 25.c

Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na lijekove i liječenje s pravom na naknadu za sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite te sudjelovanje u cijeni lijeka utvrđenog dopunskom listom lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju na način da iznos koji je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata platio na ime naknade za sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite, odnosno za sudjelovanje u cijeni lijeka, nadoknađuje Ministarstvo, ako:

- a) se lijekovi izdaju, odnosno liječenje poduzima za rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, za koje je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i
- b) hrvatski branitelj iz Domovinskog rata nema dopunsko zdravstveno osiguranje kojim se osigurao za pokriće tih sudjelovanja.

Članak 25.d

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kojemu je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje odobrio liječenje u inozemstvu ima pravo na naknadu dijela troškova za osobu koja prati hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi liječenja u inozemstvu (u daljnjem tekstu: pratitelj), kada pratnja druge osobe nije odobrena od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo ako se liječenje poduzima za rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(3) Ministarstvo u slučaju iz stavka 2. ovoga članka refundira ili sufinancira troškove putovanja za pratitelja najviše do iznosa kojeg bi za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na ime istih troškova odobrio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.“.

Članak 10.

U članku 26. stavku 1. riječi: „(„Narodne novine“, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) zamjenjuju se riječima: „(„Narodne novine“, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18., 62/18., 115/18. i 102/19.)“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta sudjelovali u borbenom sektoru određuje se tako da se polazni faktor za starosnu mirovinu iz članka 85. stavka 1. točke 4. Zakona o mirovinskom osiguranju smanjuje za 0,2 % za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije navršene dobi osiguranika propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu.“.

Članak 11.

U članku 27. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Pod pojmom mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za povećanje osobnog boda mirovine prema odgovarajućim odredbama ovoga Zakona podrazumijeva se mirovina priznata i određena prema članku 79. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju odnosno odgovarajuće odredbe prijašnjeg općeg propisa o mirovinskom osiguranju.“.

Članak 12.

U članku 28. stavku 1. iza riječi: „Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata“ dodaje se zarez i riječi: „pripadnik borbenog sektora,“.

Članak 13.

Članak 29. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima starosne mirovine, korisnicima starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i korisnicima prijevremene starosne mirovine

koji su ostvarili starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju i nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu, i korisnicima starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja niti se smanjuje.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka mirovinski faktor za starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.

(3) Osobama iz stavka 1. ovoga članka nakon prestanka zaposlenja može se odrediti novi iznos starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremene starosne mirovine ako su navršile najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ovim Zakonom ili Zakonom o mirovinskom osiguranju.“.

Članak 14.

U članku 34. stavku 3. riječi: „svih zaposlenih“ zamjenjuju se riječima: „svih zaposlenih u pravnim osobama“.

Članak 15.

Članak 36. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju to se pravo po službenoj dužnosti prevodi na starosnu mirovinu u jednakom iznosu, i to s prvim danom mjeseca nakon mjeseca u kojem je korisnik navršio starosnu dob iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju koji je na dan navršene starosne dobi iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona bio zaposlen ili je obavljao djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, prevodi se na starosnu mirovinu nakon prestanka osiguranja po navršenoj starosnoj dobi, od prvog dana nakon mjeseca u kojem je prestalo osiguranje nakon navršene starosne dobi iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona, ako nije ostvario neku drugu mirovinu.

(3) Iznos prevedene mirovine iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne može biti niži od najniže mirovine iz članka 49. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na najnižu mirovinu prema ovome Zakonu.

(4) Mirovinski faktor za najnižu starosnu mirovinu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka je 1,0.

(5) Pod pojmom mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se mirovina priznata i određena prema članku 79. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju odnosno odgovarajućoj odredbi prijašnjeg općeg propisa o mirovinskom osiguranju.

(6) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je preveden u starosnu mirovinu prema ovome članku, a potom se zaposli, s danom zaposlenja uspostavlja se isplata invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti uz primjenu odgovarajućeg mirovinskog faktora za zaposlenog korisnika, a nakon prestanka osiguranja uspostavlja se isplata prevedene mirovine.“.

Članak 16.

U članku 39. stavku 1. broj: „53.“ zamjenjuje se brojem „55.“.

Članak 17.

U članku 47. stavku 1. iza riječi: „najniže mirovine“ dodaju se riječi: „ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili prema ovome Zakonu odnosno prijašnjem općem propisu o mirovinskom osiguranju ili prijašnjim propisima kojim su se uređivala prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji,“.

Članak 18.

U članku 49. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio životnu dob iz članka 26. ovoga Zakona, a ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu prema ovome Zakonu ni prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te nije stekao uvjete za neku drugu mirovinu u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti ili je korisnik obiteljske mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, odnosno općem propisu o mirovinskom osiguranju koji je prethodio tom propisu, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema stavicima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka i primjenu članka 98. Zakona o mirovinskom osiguranju.“.

Članak 19.

U članku 52. stavku 1. iza riječi: „Korisnici najniže starosne mirovine“ dodaje se zarez i riječi: „starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremene starosne mirovine“.

Članak 20.

Iza članka 52. dodaju se članci 52.a, 52.b i 52.c koji glase:

„Članak 52.a

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ili dragovoljci iz Domovinskog rata kojima je taj status ili dodatni dani sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru priznati nakon što su već ostvarili mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili ovome Zakonu odnosno prijašnjem općem propisu o mirovinskom osiguranju ili prijašnjem

propisu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, imaju pravo da im se ta mirovina ponovno odredi prema ovome Zakonu, odnosno uz primjenu ovoga Zakona, ako im je to povoljnije i ako ispunjavaju uvjete određene ovim Zakonom.

(2) Pravo na mirovinu pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka hrvatskim braniteljima iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana slijedećeg mjeseca nakon podnošenja urednog zahtjeva.

Članak 52.b

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima mirovine ostvarene i određene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju koji do 1. ožujka 2018. nisu podnijeli zahtjev za određivanje mirovine prema člancima 14., 21. i 30. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13. i 92/14.) jer im je mirovina određena isključivo prema članku 79. stavcima 1. i 2. Zakona o mirovinskom osiguranju ili prijašnjim općim propisima bila povoljnija, a ispunjavali su uvjete za određivanje prijašnje najniže braniteljske mirovine na dan 13. prosinca 2017. prema članku 31. stavku 1. do 8. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13. i 92/14.) umjesto mirovine iz članaka 14., 21. i 30. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13. i 92/14.), imaju pravo podnijeti zahtjev za prevođenje na najnižu braniteljsku mirovinu odgovarajućom primjenom članka 49. ovoga Zakona.

(2) Pravo na najnižu mirovinu pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka hrvatskim braniteljima iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana slijedećeg mjeseca nakon podnošenja urednog zahtjeva.

Članak 52.c

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, i članovi obitelji hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, pripadnika borbenog sektora, koji su korisnici mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili općim propisima iz mirovinskog osiguranja koji prethode tom propisu, imaju pravo podnijeti zahtjev za određivanje novog iznosa mirovine uz primjenu članaka 27., 35. ili 48. ovoga Zakona.

(2) Pravo na mirovinu pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka osobama iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana slijedećeg mjeseca nakon podnošenja urednog zahtjeva.“

Članak 21.

U članku 53. riječi: „ili članka 141.“ zamjenjuju se riječima: „ili članka 142.“

Članak 22.

Iza članka 60. dodaje se članak 60.a koji glasi:

„Članak 60.a

„Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata koji se radi ostvarivanja povoljnijeg prava prema drugome propisu ili iz drugog opravdanog razloga odrekne ostvarivanja prava na osobnu invalidninu prema ovome Zakonu, zadržava status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.“.

Članak 23.

U članku 69. stavku 1. riječi: „izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli“ zamjenjuju se riječima: „godine određene u rješenju o prethodnom priznavanju prava na prilagođeni osobni automobil“.

U stavku 2. riječi: „izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli“ zamjenjuju se riječima: „godine određene u rješenju o prethodnom priznavanju prava na prilagođeni osobni automobil“, a iza riječi: „u koju ulazi i“ dodaje se riječ: „carina,“.

U stavku 7. iza riječi: „plaćanja“ dodaje se riječ: „carine,“.

Članak 24.

U članku 70. stavku 3. riječi: „tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1.“ zamjenjuju se riječima: „liječničko vijeće iz članka 182.“.

Članak 25.

U članku 74. stavku 1. točka a) mijenja se i glasi:

„a) osobe kad navrše 40 godina života odnosno za mlađe osobe kod kojih se utvrdi nesposobnost za privređivanje koju utvrđuje liječničko vijeće iz članka 182. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života“.

Članak 26.

U članku 83. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se:

- dodjelom stambenog kredita za kupnju stana ili kuće odnosno izgradnju kuće
- dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu
- dodjelom stambenog kredita ili financijske potpore za:
  - a) razliku u površini
  - b) nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće ili
  - c) za poboljšanje uvjeta stanovanja.
- mogućnošću kupnje stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju
- mogućnošću kupnje stanova uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate ili
- pravom na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (na rok od deset godina uz mogućnost produljenja nakon isteka) odnosno uz mogućnost kupnje ako najmoprimac

ispunjava zakonske pretpostavke za ostvarenje prava na stambeno zbrinjavanje sukladno ovom Zakonu.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Pravo na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju te dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu te za razliku u površini mogu ostvariti:

- a) dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali od dvije do tri godine u borbenom sektoru u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 20 % oštećenja organizma
- b) dragovoljci iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali tri godine i više u borbenom sektoru ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 30 % oštećenja organizma.“.

Iza stavka 5. dodaju se novi stavci 6. i 7. koji glase:

„(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, u slučaju ako je jedan član uže ili šire obitelji koji je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradanja, ostvario stambeno zbrinjavanje prema prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji prema kojima nije bilo propisano sklapanje međusobnog sporazuma, pravo na stambeno zbrinjavanje ima i drugi član uže ili šire obitelji istoga nasljednoga reda ako je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradanja.“.

(7) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, u slučaju ako je jedan član uže ili šire obitelji koji nije imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradanja, ostvario stambeno zbrinjavanje prema prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji prema kojima nije bilo propisano sklapanje međusobnog sporazuma, pravo na stambeno zbrinjavanje ima i drugi član uže ili šire obitelji istoga nasljednoga reda bez obzira je li imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradanja.“.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 8.

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji postaje stavak 9. dodaje se novi stavak 10. koji glasi:

„(10) Iznimno od stavka 9. ovoga članka, pravo na stambeno zbrinjavanje mogu ostvariti i djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi koja nisu ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu iako su u trenutku podnošenja zahtjeva stariji od 15 godina, ako su:

- a) već prethodno podnijeli zahtjev za stambeno zbrinjavanja koji je izvršnim rješenjem odbijen zbog postojanja zapreke iz članka 84. stavka 1. ovoga Zakona i
- b) u trenutku podnošenja zahtjeva iz točke a) ovoga stavka bili mlađi od 15 godina odnosno ne stariji od 26 godina i ako su bili na redovitom školovanju ili ako su u trenutku podnošenja zahtjeva iz točke a) ovoga stavka primali obiteljsku invalidninu.“

Dosadašnji stavci 8. do 10. postaju stavci 11. do 13.

Članak 27.

U članku 86. stavku 1. iza riječi: „izgradnju“ dodaju se riječi: „i kupnju stanova na tržištu za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika“.

Članak 28.

U članku 87. stavku 4. točki b) riječi: „distributivne, telefonske, kanalizacijske“ zamjenjuju se riječima: „distributivna telefonska kanalizacija“.

Članak 29.

U članku 95. stavku 1. riječi: „hrvatskog ratnog vojnog invalida“ zamjenjuju se riječima: „hrvatski ratni vojni invalidi“.

U stavku 2. ispred riječi: „hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata od V. do X. skupine“ dodaju se riječi: „i jedinica lokalne samouprave, osobama iz stavka 1. ovoga članka i“.

Članak 30.

Članak 96. mijenja se i glasi:

„(1) Tijela državne uprave koja imaju na upravljanju stanove i kuće u vlasništvu Republike Hrvatske, a na koje stanove se ne odnose odredbe posebnog propisa o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i koriste ih osobe iz članka 83. ovoga Zakona, kao i u slučaju iz članka 85. stavka 2. ovoga Zakona, s Ministarstvom će sklopiti sporazum na temelju kojeg će se Ministarstvu prenijeti pravo upravljanja tim stanovima i kućama.

(2) Ministarstvo će s nadležnim tijelom državne uprave sklopiti sporazum na temelju kojeg će im prenijeti na upravljanje stanove i kuće u vlasništvu Republike Hrvatske koji su Ministarstvu dodijeljeni na upravljanje radi stambenog zbrinjavanja prema ovom Zakonu, kada se utvrdi da se stanovi i kuće dodijeljeni Ministarstvu na upravljanje ne mogu iskoristiti u svrhu zbog koje su dodijeljeni na upravljanje Ministarstvu.

(3) Ministarstvo jednom godišnje obavještava Vladu Republike Hrvatske o sklopljenim sporazumima iz ovoga članka.“

Članak 31.

U članku 97. stavku 2. točki a) riječ: „raskinut“ zamjenjuje se riječju: „otkazan“.

Članak 32.

U članku 98. stavku 1. iza riječi: „Republike Hrvatske“ dodaju se riječi: „ili jedinica lokalne samouprave“.

U stavku 3. iza riječi: „rokovi“ dodaje se zarez i riječi: „cijena“.

Članak 33.

U članku 100. stavku 3. riječi: „druge osobe koje ostvaruju prava iz ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „i drugi stradalnici iz Domovinskog rata te članovi njihove uže obitelji“.

U stavku 5. riječi: „koji ne mogu biti duži od šest mjeseci“ brišu se.

Članak 34.

Iza članka 100. dodaje se naslov i članak 100.a koji glase:

„Pravo na dodjelu garaže

Članak 100.a

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji su ostvarili pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom ili kupnjom stana u državnom vlasništvu pod povoljnijim uvjetima prema propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ili prema drugom posebnom propisu kojim se uređuje stambeno zbrinjavanje, imaju pravo na dodjelu u vlasništvo bez naknade garaže na istoj adresi koju imaju u najmu, odnosno na korištenju.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući način mogu ostvariti i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I. do IV. skupine prilikom ostvarivanja prava na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana u državnom vlasništvu pod povoljnijim uvjetima prema ovom Zakonu.“.

Članak 35.

U članku 101. stavku 1. točki a) ispred riječi: „bez oba roditelja“ dodaje se zarez.

U točki e) iza riječi: „rata“ dodaju se riječi: „redoslijedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske“.

Iza točke i) dodaje se nova točka j) koja glasi:

„j) djetetu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade“.

Dosadašnje točke j) i k) postaju točke k) i l).

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja, a kojeg one imaju.“.

Stavak 11. mijenja se i glasi:

„(11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka u tijelima iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova i druge slične oblike zapošljavanja.“.

Članak 36.

U članku 102. stavku 1. točki a) ispred riječi: „bez oba roditelja“ dodaje se zarez.

U točki e) iza riječi: „rata“ dodaju se riječi: „redosljedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske“.

Iza točke i) dodaje se nova točka j) koja glasi:

„j) djetetu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade“.

Dosadašnje točke j) i k) postaju točke k) i l).

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja, a kojeg one imaju.“.

U stavku 6. iza riječi: „ili u roku od 30 dana“ dodaje se riječ: „od“.

Stavak 11. mijenja se i glasi:

„(11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka u pravnim osobama iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova i druge slične oblike zapošljavanja.“.

Članak 37.

Članak 103. mijenja se i glasi:

„(1) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta, osoba iz članka 101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona koja u trenutku podnošenja prijave ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava dužna je u prijavi pozvati se na ovo pravo na način da uz prijavu odnosno ponudu na javni natječaj, oglas ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način priloži sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta iz natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način te da priloži sljedeće

dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta:

„a) rješenje ili potvrdu o priznatom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno potvrdu o priznatom statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dragovoljca iz Domovinskog rata (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka c) i e) do l) i članka 102. stavka 1. točaka c) i e) do l) ovoga Zakona te djeca hrvatskog branitelja bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi iz članka 101. stavka 1. točke a) i članka 102. stavka 1. točke a) ovoga Zakona)

b) dokaz o nezaposlenosti – potvrdu, odnosno ispis elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili potvrdu, odnosno ispis elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ne stariji od mjesec dana (u slučaju iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona)

c) presliku pravomoćnog rješenja, odluke ili drugog pravnog akta o prestanku prethodnog zaposlenja osim ako se radi o prvom zapošljavanju (u slučaju iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona)

d) dokaz o oduzetoj roditeljskoj skrbi kada se prijavljuje dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, bez roditeljske skrbi

e) potvrdu poslodavca ili potvrdu odnosno ispis elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne stariji od mjesec dana, iz kojeg je vidljivo da je osoba iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona zaposlena na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg ima (u slučaju iz članka 101. stavka 2. i članka 102. stavka 2. ovoga Zakona)

f) presliku pravomoćnog rješenja o priznatom pravu na novčanu naknadu iz članka 107. ovoga Zakona ili prava na zajamčenu minimalnu naknadu (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka g) do l) i članka 102. stavka 1. točaka g) do l) ovoga Zakona)

g) potvrdu o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske (kada se prijavljuju osobe iz članka 101. stavka 1. točaka e), f), i) i l) i članka 102. stavka 1. točaka e), f), i) i l) ovoga Zakona)

h) rodni list (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j), k) i l) i članka 102. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j), k) i l) ovoga Zakona)

i) rješenje ili potvrdu o priznatom statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b) i d) i članka 102. stavka 1. točaka a), b) i d) ovoga Zakona)

j) smrtni list (u slučaju iz članka 101. stavka 1. točaka a), g) do i) i članka 102. stavka 1. točaka a), g) do i) ovoga Zakona).

(2) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona dužne su prilikom raspisivanja javnog natječaja, oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način pozvati osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz stavka 1. ovoga članka u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta.

(3) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način, objavljenog putem

internetskih stranica, dužna su objaviti poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta.“.

Članak 38.

U članku 104. točki a) podtočki 1. iza riječi: „zakona“ dodaje se zarez i riječi: „osim kada je zadnja služba prestala po sili zakona istekom roka raspolaganja“.

U točki b) riječi: „krivnjom radnika, i to u slučaju“ zamjenjuju se riječima: „u slučajevima“.

Članak 39.

Članak 106. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ne postoji obveza obračunavanja i plaćanja doprinosa na osnovicu, i to doprinosa za zdravstveno osiguranje.“.

Članak 40.

U članku 107. točka b) mijenja se i glasi:

„b) djeca koja imaju priznat status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja ili člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez obzira jesu li korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade obiteljske invalidnine“.

U točki h) riječi: „i koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj“ brišu se.

Članak 41.

U članku 108. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osobe iz članka 107. ovoga Zakona pravo na naknadu za nezaposlene mogu ostvariti pod uvjetom da:

- a) nisu zaposlene
- b) oni i članovi njihova kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade
- c) nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti
- d) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba
- e) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
- f) oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30 % od utvrđene proračunske osnovice
- g) nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u zdravstvenu ustanovu
- h) nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu i

i) nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od stavka 1. točke f) ovoga članka, za osobe iz članka 107. ovoga Zakona koje podnose zahtjev nakon prestanka radnog odnosa ili prestanka drugog redovitog izvora primanja, a u prethodnoj kalendarskoj godini su bili zaposleni ili imali drugi redoviti izvor primanja, u obzir se ne uzimaju novčani prihodi ostvareni temeljem tog radnog odnosa, odnosno tog drugog redovitog izvora primanja u prethodnoj kalendarskoj godini.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječi: „iz stavka 3.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 4“.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. riječi: „iz stavka 4.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 5“.

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. riječi: „iz stavka 5.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 6.“, a riječi: „iz stavka 4.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 5.“.

Članak 42.

U članku 111. riječi: „ili u razdoblju tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za naknadu za nezaposlene“ brišu se.

Članak 43.

Članak 112. mijenja se i glasi:

„Promjene uvjeta o kojima ovisi pravo na naknadu za nezaposlene ili iznos naknade za nezaposlene utječu na ostvarivanje naknade za nezaposlene tako da se te promjene uzimaju se u obzir od prvog dana sljedećeg mjeseca poslije nastanka.“.

Članak 44.

U članku 118. stavku 1. točki c) riječi: „elementarne nepogode“ zamjenjuju se riječima: „prirodne nepogode ili katastrofe“.

Članak 45.

U članku 119. stavku 1. oznaka stavka 1. i točke a), e) i f) brišu se.

Dosadašnje točke b) do d) postaju točke a) do c), a točke g) i h) postaju točke d) i e).

Stavak 2. briše se.

Članak 46.

U članku 125. stavku 1. riječ: „obvezne“ i riječ: „osnovnim i“ brišu se.

Članak 47.

U članku 128. stavku 5. iza riječi: „angažira“ dodaju se riječi: „temeljem ugovora o djelu“.

U stavku 7. iza riječi: „suradnike“ dodaju se riječi: „temeljem ugovora o djelu“.

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

„(8) Na izdatke za vanjske suradnike iz stavaka 5. i 7. ovoga članka ne primjenjuje se ograničenje izdataka za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe sukladno propisu kojim se uređuju prava i obveze državnih službenika.“.

Članak 48.

U članku 133. stavku 1. riječi: „pred tijelom vještačenja“ zamjenjuju se riječima: „pred liječničkim vijećem iz članka 182. ovoga Zakona“.

Članak 49.

Članak 137. mijenja se i glasi:

„(1) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti, kao i troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon postupka ekshumacije i identifikacije.

(2) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i umrloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti.

(3) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa iz stavaka 1. i 2. ovoga članka i izvan područja Republike Hrvatske.

(4) Vojne počasti iz stavka 2. ovoga članka odaju se ako obitelj pravodobno obavijesti nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, vojne počasti se odaju prilikom ispraćaja posmrtnih ostataka, na području Republike Hrvatske.

(6) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su smrtno stradali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se povijesno značajnim osobama u smislu propisa o grobljima.

(7) Natpis na grobu, odnosno grobnici za povijesno značajnu osobu iz stavka 6. ovoga članka ne može se mijenjati.

(8) Obveznici održavanja grobnih mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka iza kojih nema živih nasljednika su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(9) Grobna mjesta s posmrtnim ostacima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iza kojih nema živih nasljednika ne mogu se smatrati napuštenima, sukladno propisima o grobljima, a obveznici održavanja su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(10) Vlasnici groblja dužni su do kraja siječnja tekuće godine izvijestiti Ministarstvo o grobnim mjestima povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 9. ovoga članka koja su preuzeli na održavanje u prethodnoj kalendarskoj godini.

(11) Izvješće iz stavka 10. ovoga članka sadrži: ime i prezime, datum i godinu ukopa, mjesto ukopa, naziv groblja, oznaku grobnog mjesta, reda, polja za svaku povijesno značajnu osobu iz stavka 6. ovoga članka i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 9. ovoga članka i druge podatke određene pravilnikom iz stavka 18. ovoga članka.

(12) Ministarstvo će jednom godišnje, neposrednim uvidom, provesti nadzor nad izvršavanjem obveze iz stavaka 8. i 9. ovoga članka.

(13) Članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za kojeg nije poznato mjesto ukopa imaju pravo na dodjelu grobnog mjesta i prije ekshumacije i identifikacije nestalog odnosno smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za kojeg nije poznato mjesto ukopa, a temeljem pokrenutog postupka za dodjelu grobnog mjesta po posebnim propisima, kao korisnici tog grobnog mjesta uz obvezu njegova održavanja.

(14) Jedinice lokalne samouprave i drugi vlasnici groblja dužni su:

- a) dati na korištenje grobna mjesta uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku za umrle hrvatske ratne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata ako oni ili članovi njihove uže i šire obitelji nemaju na korištenju grobno mjesto i ako ga nisu ustupili na korištenje trećoj osobi nakon stupanja na snagu ovoga Zakona i
- b) osigurati dijelove groblja odnosno aleje za ukop hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(15) Pravo iz stavka 14. ovoga članka ne obuhvaća i oslobođenje od plaćanja godišnje grobne naknade, osim ako to oslobođenje nije predviđeno drugim propisom.

(16) Umrli hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koje nema tko ukopati bit će ukopani po službenoj dužnosti.

(17) U slučaju iz stavka 16. ovoga članka, Ministarstvo će za ukop hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je imao prihod, odnosno imovinu zatražiti povrat troškova od nasljednika.

(18) Pravo iz ovoga članka ostvaruje se sukladno pravilniku kojeg donosi ministar.“

Članak 50.

U članku 141. stavku 2. riječi: „uz ponovno vještačenje preostale radne sposobnosti“ brišu se.

Članak 51.

U članku 147. stavku 3. riječi: „tijelo vještačenja iz članka 181. stavka 1.“ zamjenjuju se riječima: „liječničko vijeće iz članka 182.“.

Članak 52.

Članak 150. mijenja se i glasi:

„(1) Evidencija branitelja sadrži:

- a) osobne podatke o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata
- b) podatke o sudjelovanju u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- c) podatke o zatočenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- d) podatke o ukopu smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- e) druge podatke određene pravilnikom iz članka 151. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Podatke o nasljednicima udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i broju naslijedenih udjela dostavljaju nasljednici smrtno stradalih, nestalih i umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(3) Podatke o nasljednicima udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji Ministarstvo će razmjenjivati s tijelom nadležnim za upravljanje Fondom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji jedanput mjesečno.

(4) Podatke iz ovoga članka Ministarstvo će ažurirati sukladno podacima dostavljenim iz ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.“.

Članak 53.

Članak 152. mijenja se i glasi:

„(1) Veteranski centar je javna ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji kroz program boravka ili smještaja.

(2) Veteranski centar obavlja sljedeće djelatnosti:

- a) usluga psihosocijalne pomoći i podrške
- b) usluga savjetovanja i pomaganja
- c) psihološka djelatnost
- d) radna terapija
- e) rekreacijske i rehabilitacijske usluge
- f) kineziološki programi i fizikalna rehabilitacija
- g) promicanje zdravlja
- h) promicanje vrijednosti Domovinskog rata i kulture sjećanja
- i) organizacija kulturno-umjetničkih događanja

- j) umjetnički programi
- k) organizacija edukacija, radionica i tečajeva
- l) sportska rekreacija i poduka
- m) organiziranje sportskih natjecanja
- n) organizacija mobilnih timova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji
- o) ostale popratne usluge i
- p) ostali oblici podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji određeni Statutom.

(3) Pravo na korištenje podrške i usluga Veteranskog centra mogu ostvariti:

- a) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata
- b) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- c) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- d) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- e) članovi uže i šire obitelji umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- f) članovi uže i šire obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- g) osobe stradale u obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija ako ih je na tu dužnost uputilo nadležno tijelo u okviru međunarodnih obaveza
- h) pirotehničari u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti, koja je nastala kao posljedica obavljanja njihova posla
- i) članovi uže i šire obitelji pirotehničara poginulih pri obavljanju svog posla
- j) vojne osobe koje su ranjene ili ozlijeđene u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama
- k) policijski službenik ranjen ili ozlijeđen pri obavljanju policijskog posla
- l) članovi uže i šire obitelji vojne osobe koja pogine ili umre zbog rane ili ozljede koju je zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama
- m) članovi uže i šire obitelji policijskog službenika poginulog pri obavljanju policijskog posla
- n) strani veterani sukladno međunarodnim sporazumima
- o) druge kategorije braniteljsko-stradalničke populacije određene posebnim propisima i Statutom.

(4) Kada je korisnik Veteranskog centra hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine koji koristi usluge osobe za pružanje njege i pomoći (njegovatelja), pravo na korištenje usluga zajedno s korisnikom može ostvariti i njegovatelj.

(5) Osnivač Veteranskog centra je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo.

(6) Veteranski centar osniva Ministarstvo rješenjem koje nije upravni akt.

(7) Veteranskim centrom upravlja Upravno vijeće.

(8) Predstavnike Ministarstva te drugih tijela i pravnih osoba određenih rješenjem o osnivanju i Statutom, u Upravno vijeće imenuje Ministarstvo.

(9) Voditelj Veteranskog centra je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.

(10) Minimalne uvjete za početak rada Veteranskog centra pravilnikom propisuje ministar.“.

Članak 54.

U članku 155. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Zadrugu čini najmanje dvije trećine osnivača ili članova koji su:

- a) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- b) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata
- c) članovi obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- d) članovi obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- e) djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili
- f) djeca dragovoljca iz Domovinskog rata.“.

Članak 55.

U članku 156. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Zadruga su obvezne dostaviti Ministarstvu ovjerenu izjavu upravitelja zadruge, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće ili naknade te ostalu dokumentaciju propisanu pravilnikom iz članka 157. ovoga Zakona.“.

Članak 56.

Članak 157. mijenja se i glasi:

„Ministar pravilnikom o vođenju evidencije zadruga i njihovih upravitelja propisuje sadržaj, uvjete, način i postupak prikupljanja podataka, njihovo vođenje i ažuriranje, te razmjenu s drugim tijelima.“.

Članak 57.

U članku 160. stavku 3. riječ: „proistekle“ briše se.

Članak 58.

Članak 165. briše se.

Članak 59.

U članku 166. stavku 1. točke e) do k) mijenjaju se i glase:

- „e) statusu i pravima stradalih pirotehničara i članova njihovih obitelji
- f) pravu na oslobađanje od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja iz članka 23. ovoga Zakona
- g) pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
- h) pravu na jednokratnu novčanu pomoć iz članaka 115. i 118. ovoga Zakona
- i) pravu na besplatni topli obrok iz članka 123. ovoga Zakona

- j) pravu na besplatne udžbenike iz članka 125. ovoga Zakona i
- k) ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema ovom Zakonu i drugim posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih javnopravnih tijela.“.

U stavku 4. riječi : „nadležno za rješavanje“ zamjenjuju se riječima: „koje po zahtjevu stranke rješava o pravu na ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja iz članka 25. stavka 7. ovoga Zakona,“.

Članak 60.

U članku 169. stavku 1. točki a) riječi: „kroz nacionalni program koji se donosi u tu svrhu“ brišu se.

U stavku 2. broj: „5.“ zamjenjuje se brojem: „1.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Za potrebe provedbe programa i projekata iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo može angažirati vanjske suradnike.“

Iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Na izdatke za vanjske suradnike iz stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se ograničenje izdataka za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe sukladno propisu kojim se uređuju prava i obveze državnih službenika.

(5) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva donosi srednjoročne akte strateškog planiranja kojima određuje strateški okvir pružanja skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji.“.

Članak 61.

Članak 172. mijenja se i glasi:

„(1) Nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, po službenoj dužnosti pokreće postupak za donošenje novog rješenja o statusu i pravu koje je prethodnim rješenjem utvrđeno na određeni rok.

(2) Novo rješenje iz stavka 1. ovoga članka ima pravni učinak od prvog dana idućeg mjeseca nakon proteka roka određenog prethodnim rješenjem.“.

Članak 62.

U članku 179. točkama e) i f) riječi: „tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1.“ zamjenjuju se riječima: „liječničko vijeće iz članka 182.“.

U točki i) riječi: „ministarstvo nadležno za kulturu“ zamjenjuje se riječju: „Ministarstvo“.

Na kraju točke j) briše se veznik: „i“.

Na kraju točke k) briše se točka i dodaje se veznik: „i“.

Iza točke k) dodaje se točka l) koja glasi:

„l) status sudionika Domovinskog rata iz članka 15. točke h) ovoga Zakona utvrđuje nadležno tijelo državne uprave koje je dalo nalog za obavljanje vojnih ili drugih dužnosti.“.

Članak 63.

U članku 180. u točki i) iza riječi: „neprijateljskom objektu“ dodaje se zarez.

Članak 64.

Članak 181. mijenja se i glasi:

„Činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski doplatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za pripomoć u kući, činjenica oštećenja organizma radi ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog vijeća iz članka 182. ovoga Zakona“.

Članak 65.

Članak 182. mijenja se i glasi:

„(1) Nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku daje prvostupanjsko liječničko vijeće sastavljeno od triju liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko vijeće).

(2) Nalaz i mišljenje prvostupanjskog vijeća, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, podliježe reviziji liječničkog vijeća sastavljenog od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: revizijsko vijeće).

(3) Nalaz i mišljenje u drugostupanjskom postupku, povodom žalbe izjavljene na prvostupanjsko rješenje koja se odnosi na nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku, daje drugostupanjsko liječničko vijeće sastavljeno od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: žalbeno vijeće).

(4) Predsjednike i članove liječničkih vijeća iz stavaka 1. do 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar i određuje sjedište i područje rada vijeća.

(5) Ministar može imenovati više liječničkih vijeća iz stavaka 1. do 3. ovoga članka.

(6) Na izdatke za rad liječnika specijalista u liječničkim vijećima iz stavaka 1. do 3. ovoga članka temeljem ugovora o djelu ne primjenjuje se ograničenje izdataka za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe sukladno propisu kojim se uređuju prava i obveze državnih službenika.

(7) Način imenovanja i metodologiju rada liječničkih vijeća iz stavaka 1. do 3. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.“.

Članak 66.

Članak 183. mijenja se i glasi:

„(1) Sastav liječničkih vijeća iz članka 182. ovoga Zakona ovisi o vrsti stradavanja, ranjavanju, ozljedi ili bolesti.

(2) U sastavu žalbenog vijeća ne smiju biti osobe koje su bile u sastavu prvostupanjskog vijeća i revizijskog vijeća koje je dalo nalaz i mišljenje u postupku donošenja prvostupanjskog rješenja.“.

Članak 67.

Članak 184. briše se.

Članak 68.

Članak 185. mijenja se i glasi:

„(1) Prvostupanjsko vijeće donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim u postupku utvrđivanja činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Revizijsko vijeće prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja prvostupanjskog vijeća donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka u sljedećim slučajevima:

- a) kada je prvostupanjsko vijeće oštećenje organizma ocijenilo s 80 % do 100 %
- b) u postupku ostvarivanja prava na doplatu za njegu i pomoć druge osobe ili
- c) kada revizijsko vijeće ocijeni da je neposredan pregled potreban.

(3) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, žalbeno vijeće donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka.“.

Članak 69.

U članku 186. stavku 1. na kraju točke m) briše se veznik: „i“.

Iza točke m) dodaje se nova točka n) koja glasi:

„n) naknada za topli obrok iz članka 123. ovoga Zakona“.

Na kraju dosadašnje točke n) koja postaje točka o) briše se točka i dodaje veznik: „i“.

Iza točke o) dodaje se točka p) koja glasi:

„p) sredstva potpore ostvarena kroz Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.“

Članak 70.

U članku 190. stavku 1. točki d) iza riječi: „iz članka 102. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona“ dodaju se riječi: „sukladno članku 102. stavku 5. ovoga Zakona“.

U točki e) iza riječi: „te pravne osobe s javnim ovlastima ako“ dodaju se riječi: „sukladno članku 102. stavku 9. ovoga Zakona“.

Točka f) mijenja se i glasi:

„f) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja, oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način ne pozovu osobe iz članka 102. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona da sukladno članku 103. stavku 2. ovoga Zakona dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju“.

U točki i) briše se veznik: „i“.

Na kraju točke: „j)“ dodaje se veznik: „i“.

Iza točke j) dodaje se točka k) koja glasi:

„k) vlasnici groblja (osim jedinica lokalne samouprave) ako ne daju na korištenje grobno mjesto uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata sukladno članku 137. stavku 14. točki a) ovoga Zakona“.

U stavku 2. slovo: „j“ zamjenjuje se slovom: „k“.

Članak 71.

U članku 191. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u:

a) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, i drugom državnim tijelu, upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da, sukladno članku 103. stavku 2. ovoga Zakona, dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

b) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti i drugom državnim tijelu, upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, sukladno članku 103. stavku 3. ovoga Zakona ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i

c) jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republici Hrvatskoj ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude i

d) jedinici lokalne samouprave ako ne daju na korištenje grobno mjesto za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata, uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku sukladno članku 137. stavku 14. točki a) ovoga Zakona.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Korisnicima prijevremene starosne mirovine ostvarene u razdoblju od 1. siječnja 2019. do stupanja na snagu ovoga Zakona koja je određena primjenom polaznog faktora sukladno članku 26. stavku 3. Zakona o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.), Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje po službenoj će dužnosti ponovno odrediti prijevremenu starosnu mirovinu prema ovome Zakonu, bez donošenja rješenja, ako je to za korisnika povoljnije.

Članak 73.

(1) Vlada Republike Hrvatske će uskladiti Uredbu o metodologijama vještačenja („Narodne novine“, br. 67/17. i 56/18.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Ministar će pravilnik iz članka 4. ovoga Zakona, donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar će pravilnik iz članka 65. ovoga Zakona i odluku o imenovanju liječničkih vijeća iz članka 65. ovoga Zakona donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar će, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, uskladiti pravilnik iz članka 25. stavka 6. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Ministar će, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, uskladiti pravilnik iz članka 100. stavka 5. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Ministar će, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za znanost i obrazovanje, uskladiti pravilnik iz članka 125. stavka 5. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Ministar će uskladiti pravilnike iz članaka 71., 113., 120., 137. stavka 14., 151. stavka 3. i 157. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 74.

(1) Zahtjevi za priznavanje statusa, odnosno prava po Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) u povodu kojih, do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donijeto izvršno rješenje, riješit će se prema ovom Zakonu, ako je to za korisnika povoljnije i ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.

(2) Nalaz i mišljenje o oštećenju organizma za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona za zahtjeve podnesene do usklađivanja Uredbe o metodologijama vještačenja („Narodne novine“, br. 67/17. i 56/18.) s odredbama ovoga Zakona, stupanja na snagu pravilnika iz članka 65. ovoga Zakona i imenovanja liječničkih vijeća iz članka 65. ovoga Zakona dat će Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 75.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o načinu provedbe stručne procjene u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida („Narodne novine“, broj 27/18.)

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona stavlja se izvan snage Odluka o utvrđivanju ovlaštenih zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja stručna procjena radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, za 2020. godinu („Narodne novine“, broj 33/20.) i sporazumi sklopljeni s ovlaštenim zdravstvenim ustanovama radi obavljanja stručne procjene.

Članak 76.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji koji je donesen 2017. godine („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) učinjen je značajan korak u uređenju sljedećih prava:

- otvaranje roka za priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i statusa HRVI iz Domovinskog rata po osnovi bolesti
- uvođenje naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji
- viši iznos najniže mirovine ovisno o duljini sudjelovanja u borbenom sektoru
- snižavanje dobne granice za odlazak u starosnu mirovinu ovisno o duljini sudjelovanja u borbenom sektoru
- pravo na obiteljsku mirovinu za bračne ili izvanbračne drugove te djecu umrlih hrvatskih branitelja i HRVI pod povoljnijim uvjetima
- intenziviranje stambenog zbrinjavanja u suradnji s tijelima državne uprave koja upravljaju stanovima i kućama u vlasništvu Republike Hrvatske
- proširenje prava na prednost pri zapošljavanju te uvođenje porezne olakšice za poslodavce koji zaposle djecu smrtno stradalih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata,
- omogućen rad hrvatskih branitelja uz mirovinu
- uspostava Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja više nije javna te se koristi samo u službene svrhe
- zaštita stečenih prava i proširenje prava iz mirovinskog osiguranja za stradale pripadnike Hrvatskog vijeća obrane i članove njihovih obitelji.

Međutim, nakon tri godine primjene Zakona, uočeno je kako je određene mjere potrebno dodatno prilagoditi potrebama korisnika kako bi one u potpunosti rezultirale planiranim učinkom.

a) Glavni razlozi donošenja Zakona

Glavni razlog izmjena je ubrzanje postupka za ostvarivanje statusa HRVI iz Domovinskog rata. Naime, u postupku ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata postoje normativni i organizacijski problemi koji utječu na trajanje postupka daleko izvan zakonskih rokova, a tiču se većinom provođenja stručne procjene. Zakonom o općem upravnom postupku je propisano da je službena osoba dužna u slučajevima vođenja ispitnog postupka na zahtjev stranke rješenje donijeti i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, a postupak priznavanje statusa HRVI iz Domovinskog rata ponekad traje i do tri godine. Zbog dugotrajnosti postupka potrebno je izostaviti prethodnu stručnu procjenu iz postupka ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata.

Osim dugotrajnosti, razlozi zbog kojih je potrebno izostaviti prethodnu stručnu procjenu iz postupka ostvarivanja statusa HRVI su sljedeći:

- u prethodnoj stručnoj procjeni utvrđuje se samo uzročno posljedična veza između bolesti i sudjelovanja u Domovinskom ratu
- nakon prethodne stručne procjene slijedi vještačenje u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom koji ponovno utvrđuje uzročno

posljedičnu veza između bolesti i sudjelovanja u Domovinskom ratu, ali i postotak oštećenja organizma

- važno je napomenuti da mišljenje dano u prethodnoj stručnoj procjeni ne obvezuje vještake u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- s obzirom da mišljenje dano u postupku stručne procjene nije obvezujuće za daljnji postupak vještačenja, a isto se kasnije utvrđuje u daljnjem postupku vještačenja, nema opravdanosti provođenja stručne procjene
- s obzirom da se prethodna stručna procjena obavlja u zdravstvenim ustanovama, u vrijeme pandemije Covid-19 dodatno je otežano provoditi prethodnu stručnu procjenu
- osim toga, dosad je za provođenje stručne procjene utrošeno 15 milijuna kuna.

Radi dodatnog ubrzanja postupka vještačenja hrvatskih branitelja u postupku ostvarivanja statusa HRVI-a koji sada obavlja Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, potrebno je vještačenje staviti u punu nadležnost Ministarstva hrvatskih branitelja (slično kao što je to bilo do 2015.). Naime, u postupku utvrđivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata ne utvrđuje se samo stupanj oštećenja organizma već i uzročno-posljedična veza tog oštećenja organizma sa sudjelovanjem u Domovinskom ratu, što predstavlja specifičnosti i zahtijeva posebnu metodologiju rada koja se razlikuje od ostalih postupka vještačenja u nadležnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Vještačenja će obavljati neovisni medicinski stručnjaci.

b) Ostali razlozi donošenja Zakona

- kako bi se dodatno ubrzao postupak stambenog zbrinjavanja predviđeno je:
  - da pored organizirane stambene izgradnje u svrhu stambenog zbrinjavanja koju provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja, predviđena je mogućnost kupnje stanova na lokacijama na kojima nije isplativa organizirana izgradnja
  - pojednostavljivanje postupka prijenosa stanova za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja na temelju sporazuma između tijela državne uprave bez donošenja posebne odluke Vlade Republike Hrvatske
- izmjenama se želi ubrzati postupak ostvarivanja prava namijenjenima socijalno ugroženim, a uvjete dodatno prilagoditi njihovim potrebama
- odredbe Zakona uskladit će se sa propisima iz mirovinskog osiguranja
- dodatna prilagodba prava iz mirovinskog osiguranja za najugroženiju braniteljsku populaciju koja dosad nije mogla ostvariti prava prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Izmjenama i dopunama Zakona proisteći će sljedeće posljedice:

- ubrzanje postupka za ostvarivanje statusa HRVI zbog ukidanja prethodne stručne procjene u postupcima ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata po osnovi bolesti
- radi dodatnog ubrzanja postupka za ostvarivanje statusa HRVI vještačenje koje je dosad obavljao Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, bit će prebačeno u punu nadležnost Ministarstva hrvatskih branitelja, odnosno osnovat će se posebna liječnička vijeća

- ubrzanje postupka stambenog zbrinjavanja kroz kupnju stanova na lokacijama na kojima nije isplativa organizirana izgradnja te pojednostavljivanje postupka prijenosa stanova za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja između tijela državne uprave
- ostvarivanje prava namijenjenih socijalno ugroženim skupinama korisnika kao što su jednokratna novčana pomoć i naknada za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji dodatno će biti prilagođeno potrebama korisnika
- omogućit će se ostvarivanje prava na mirovinu prema ovom Zakonu, ako za to zadovoljavaju uvjete, i za one hrvatske branitelje kojima je naknadno priznat taj status, status dragovoljca ili dodatni dani sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a već ranije imaju priznato pravo na mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju
- mogućnost prevođenja ranije priznatih prava i određivanje nove svote najniže mirovine umjesto priznate mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i za one hrvatske branitelje koji nisu bili zatečeni korisnici najniže mirovine, jer im u trenutku odlaska u mirovinu, mirovina određena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju bila povoljnija od tada najniže braniteljske mirovine
- jasnija i ujednačena primjena odredbi zbog nomotehničke dorade pojedinih članaka.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Ovom izmjenom pripadnicima naoružanih odreda Narodne zaštite koji su izravno bili angažirani u borbenom sektoru manje od 100 dana, a u kontinuitetu su nastavili sudjelovanje u Domovinskom ratu kao pripadnici Oružanih snaga, omogućava se stjecanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Također, stjecanje statusa hrvatskog branitelja omogućava se pripadnicima naoružanih odreda Narodne zaštite koji su bili ranjeni ili ozlijeđeni te zbog toga nisu ispunili uvjet sudjelovanja od 100 dana.

Predviđeno da potvrde o statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata može izdavati i Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju vodi temeljem službenih podataka Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 2.

Predviđeno da potvrde o statusu dragovoljca iz Domovinskog rata može izdavati i Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju vodi temeljem službenih podataka Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 3.

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 137/09.) bilo je određeno da danom stupanja na snagu toga Zakona prestaje priznavanja statusa člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i prava na obiteljsku invalidninu na temelju smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Kako ne bi bilo dvojbe u provedi ove odredbe, izričito je propisano da status člana obitelji smrtno stradaloga mogu ostvariti i članovi obitelji hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, i nakon isteka roka iz stavka 1. točke d) ovoga članka, uz uvjet da su pojedini članovi obitelji tog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata po toj istoj osnovi već ostvarili status člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 4.

Definicija sudionika Domovinskog rata je proširena kako bi se odredbom obuhvatili svi koji su doprinijeli obrani suvereniteta Republike Hrvatske prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravnih osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske. Osim toga, predviđeno je donošenje provedbenog propisa kojim će se razraditi način priznavanja statusa sudionika iz Domovinskog rata.

Članak 5.

Ovim člankom je jasnije propisano da se stradalnicima iz Domovinskog rata smatraju hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata.

Članak 6.

Ovom izmjenom ispravljena je greška u pisanju.

Članak 7.

Sukladno postojećem stanju i planovima, ovom izmjenom predviđen je širi opseg pravnog i institucionalnog okvira kojim se regulira zdravstvena zaštita hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Članak 8.

Članak 25. usklađuje se s izmjenom članka 24. Nadalje, detaljnije se razrađuje ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja.

Članak 9.

Dodani članci kojima se propisuju uvjeti za ostvarivanje prava iz članka 25. stavka 7.

Članak 10.

Ovom izmjenom se usklađuju polazni faktori za određivanje prijevremene starosne mirovine koji su izričito propisani važećim Zakonom te su u trenutku donošenja važećeg Zakona bili povoljniji od onih u prema tada važećem Zakonu o mirovinskom osiguranju. Naime, u međuvremenu su nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 102/19.) polazni faktori u ovom Zakonu postali nepovoljniji, pa ih je potrebno uskladiti s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Članak 11.

Ovom izmjenom izričito je propisano što se podrazumijeva pod mirovinom ostvarenom prema Zakonu o mirovinskom osiguranju u smislu ovog Zakona.

Članak 12.

Radi jasnije primjene, u članku 28. se izričito propisuje da pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika prema ovom Zakonu mogu ostvariti pripadnici borbenog sektora. Naime, isto proizlazi i sadašnje odredbe stavaka 3. koji upućuje na primjenu članka 27. Zakona.

Članak 13.

Izričito se propisuje mogućnost rada i korištenja mirovine i za hrvatske branitelje koji su ostvarili pravo na prijevremenu starosnu mirovinu i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika.

Članak 14.

Izrazi se usklađuju s podacima koje Državni zavod za statistiku svake godine objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 15.

Jasnije je definirana odredba u pogledu kruga korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i djelomičnog gubitka radne sposobnosti. Izričito je propisan i mirovinski faktor za određivanje najniže starosne braniteljske mirovine koja se određuje umjesto te mirovine, ako je to povoljnije uz ispunjenje uvjeta za najnižu mirovinu, te određuje od kada se prevode korisnici koji su u trenutku navršene dobi za prevođenje u starosnu mirovinu iz članka 26. stavka 2. Zakona bili zaposleni.

Članak 16.

U pogledu dobi za stjecanje prava na profesionalnu rehabilitaciju odredba je usklađena s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Članak 17.

Kod nabiranja kruga umrlih korisnika mirovina iza kojih članovi uže obitelji mogu ostvariti pravo na obiteljsku mirovinu, radi jasnije primjene izričito propisano da se radi o korisnicima mirovina ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i ovom Zakonu, odnosno zakonima koji su prethodili ovome Zakonu.

Članak 18.

Odredba je dopunjena na način da se hrvatskim braniteljima omogućava ostvarivanje najniže mirovine iz ovoga Zakona kada navrše starosnu dob iz članka 26. ovog Zakona, a već ranije su postali korisnici obiteljske mirovine prema ZOMO iza umrlog bračnog druga, a u trenutku ostvarivanja te obiteljske mirovine nisu imali uvjete (godine života) za ostvarivanje najniže mirovine prema ovom Zakonu. U slučaju ako su korisnici obiteljske mirovine imaju pravo na izbor mirovine prema članku 98. Zakona o mirovinskom osiguranju.

Članak 19.

Nastavno na izmjene kojima se izričito propisuje i mogućnosti rada i korištenje prijevremene i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika potrebno je tu dopunu članka 29. uskladiti i s odredbom članka 52. koji uređuje obustavu najniže starosne braniteljske mirovine za vrijeme zaposlenja i uspostavu te najniže mirovine nakon prestanka zaposlenja, na način da se i za vrijeme zaposlenja i korisnicima najniže prijevremene starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ta mirovina prema stažu i plaći za vrijeme zaposlenja obustavlja i nakon prestanka zaposlenja ponovno uspostavlja.

Članak 20.

Odredbom članka 52.a odnosi se na one korisnike mirovine koji su mirovinu ostvarili prije ostvarivanja statusa hrvatskog branitelja, statusa dragovoljca ili su im naknadno priznati dodatni dani sudjelovanju u obrani suvereniteta. S obzirom da navedene činjenice utječu i na iznos mirovine, ovom odredbom se izričito propisuje mogućnost ostvarivanja novog iznosa mirovine prema ovom Zakonu za one hrvatske branitelje kojima je prije stjecanja statusa dragovoljca ili hrvatskog branitelja, odnosno dodatnih dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, već ranije priznato pravo na mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili prema Zakonu o hrvatskim braniteljima (dakle bez uzimanja u obzir statusa ili dragovoljca, ili uz manji broj dana sudjelovanja u Domovinskom ratu).

Odredbom članka 52.b se izričito propisuje mogućnost prevođenja ranije priznatih prava i određivanje najniže mirovine prema ovom Zakonu umjesto ranije priznate mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju uz povećanje osobnog boda prema ZOHBDR, uz uvjete određene Zakonom.

Do 1. siječnja 2019. bile su na snazi odredbe Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13., 92/14.) prema kojima su se osobni bodovi ovisno o duljini sudjelovanja u DR kod starosne, invalidske ili obiteljske mirovine iza smrti HB ostvarene prema ZOMO povećavali prema ZOPHBDR (čl. 14., 21. i 30.) samo ako bi korisnici na temelju mirovinskog staža ostvarili mirovinu manju od mirovine određene za 40 godina staža i tako povećana mirovina nije mogla iznositi više od mirovine određene na temelju 40 godina ukupnoga mirovinskog staža. Od 1. siječnja 2019. stupanjem na snagu članka 27.,35. i 48. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) takvog ograničenja više nema te su oni hrvatskih branitelji koji su imali više od 40 godina mirovinskog staža ostali zaknuti za povećanje osobnih bodova prema duljini sudjelovanja u Domovinskom ratu. Odredbom članka 52.c takvim korisnicima se omogućava određivanje novog iznosu mirovine sukladno odredbama članka 27.,35. ili 48. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.).

Članak 21.

Reviziju ocjene radne sposobnosti više nije potrebno provoditi u slučaju iz članka 141. jer je članak 141. izmijenjen na način da se u tom slučaju više ne provodi ponovno vještačenje radne sposobnosti.

Revizija ocjene radne sposobnosti provodi se i u postupku ostvarivanja mirovine iz članka 142. što proizlazi iz odredbe članka 142. stavka 3. koji upućuje na primjenu Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji. Radi jasnije primjene, isto je izričito navedeno u članku 53.

Članak 22.

S obzirom da postoje određeni slučajevi u kojima HRVI iz Domovinskog rata ostvarivanje prava na osobnu invalidninu prema ovom Zakonu predstavlja zapreku za ostvarivanje povoljnijeg prava prema općim propisima, HRVI iz Domovinskog rata imaju mogućnost odreći se ostvarivanja prava na osobnu invalidninu. Kako ne bilo dvojbe da odricanje prava na osobnu invalidninu ne znači i odricanje od statusa HRVI iz Domovinskog rata, dodana je odredba kojom je to izričito i propisano.

Članak 23.

Radi lakše provedbe ove odredbe u praksi, preciznije je propisno kako se računa rok za ostvarivanje prava.

Članci 24. i 25.

Odredba se usklađuje s izmjenama u člancima 181. i 182. u kojima se o uvodi novi model vještačenja prema kojem vještačenja za potrebe ovoga Zakona, umjesto Zavoda za vještačenje profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, provode liječnička vijeća koje imenuje ministar hrvatskih branitelja.

Članak 26.

Dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali više od dvije godine u borbenom sektoru dosad su mogli ostvariti pravo na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju te dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, a sada se pravo za ovu skupinu korisnika proširuje i na financijsku potporu za razliku u površini.

Stavcima 6. i 7. omogućava se ostvarivanje prava na stambeno zbrinjavanje pod jednakim uvjetima i za one članove obitelji u slučajevima kada su pojedini članovi obitelji istoga nasljednoga reda već ostvarili pravo na stambeno zbrinjavanje bez postignuta sporazuma jer prije 2010. godine nije bilo propisano da članovi istoga nasljednoga reda ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje prema međusobnom sporazumu.

Dodaje se stavak 10. kojim se omogućava stambeno zbrinjavanje djece bez oba roditelja (članak 84. stavak 3.) koja imaju zapreke za stambeno zbrinjavanje, a prethodno su pravomoćno odbijeni po prijašnjem Zakonu. Po važećem Zakonu podnošenjem novog zahtjeva ne bi mogli ostvarivati pravo po članku 83. stavku 7. Zakona, a čime bi bili stavljeni u neravnopravan položaj u odnosu na korisnike koji su to pravo mogli ostvariti nakon donošenja zakona kojim je naknadno propisan izuzetak iz članka 84. stavka 3.

Članak 27.

Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama već provodi postupak kupnje stanova za Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje kada se utvrde potrebe za stambenim zbrinjavanjem njihovih korisnika, a Republika Hrvatska nema raspoloživih i odgovarajućih stanova kojima bi se riješila njihova stambena pitanja.

Kako Ministarstvo hrvatskih branitelja skrbi o stradalnicima iz Domovinskog rata koji nisu stambeno zbrinuti, potrebno je u pojedinim lokacijama, u kojima nije isplativo provođenje postupka organizirane stambene izgradnje i Republika Hrvatska nema odgovarajućih stanova, kupiti pojedine stanove točno određene kvadrature, strukture i pozicije. To se posebno odnosi i na slučajeve prilagodbe prilaza do zgrade, stana i prilagodbe stana iz članka 100. stavka 2. ovoga Zakona, gdje je propisana mogućnost zamjene nekretnina kad se prilagodba ne može izvesti ili nije isplativa.

Članak 28.

Usklađivanje termina radi jasnijeg izričaja.

Članak 29.

Članak se nomotehnički doraduje.

Članak 30.

Po navedenoj izmjeni za svaki prijenos prava upravljanja stanova i kuća Ministarstvu hrvatskih branitelja više neće biti potrebna odluka Vlade Republike Hrvatske, a u cilju ubrzanja postupka stambenog zbrinjavanja.

Isto tako predviđeno je da se isti način mogu prenositi stanovi i kuće dani na upravljanje Ministarstvu hrvatskih branitelja radi stambenog zbrinjavanja prema ovom Zakonu, a koji se nisu mogli iskoristiti u svrhu u koju su dani Ministarstvu hrvatskih branitelja.

Članak 31.

Navedena izmjena radi usklađivanja s izrazima iz ugovora o stambenom kreditu.

Članak 32.

Ovom izmjenom se osobama iz članka 83. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona kod kojih postoje zapreke iz članka 84. ovoga Zakona omogućava kupnja stana kojeg koriste ako je stan u vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

Članak 33.

Radi jasnijeg izričaja općeniti izraz: „druge osobe koje ostvaruju prava iz ovoga Zakona“ zamjenjuje se konkretnijim izričajem: „i drugi stradalnici iz Domovinskog rata te članovi njihove uže obitelji“.

Članak 34.

Ovom odredbom uređuje se ostvarivanje prava na dodjelu garaže za HRVI I. do IV. skupine koji su ostvarili pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom ili kupnjom stana u državnom vlasništvu pod povoljnijim uvjetima prema propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ili prema drugom posebnom propisu kojim se uređuje stambeno zbrinjavanje.

Članci 35. i 36.

Dosad je člankom 101. stavkom 1. točkama k) i l) bilo propisano da prednost pri zapošljavanju može ostvariti dijete dragovoljca iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade, a redoslijedom iza njega, dijete hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade. Dakle, prema sadašnjem stanju djeca HRVI su pozivajući se odredbu članka 101. stavka 1. točke l) ostvarivali prednost kao djeca hrvatskih branitelja i to prema redoslijedu iza djece dragovoljaca. S obzirom na prethodno navedeno, ovom izmjenom se dodaje posebna kategorija za djecu hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata. Stavak 2. je izmijenjen radi veće jasnoće odredbe, odnosno jasno je propisano da prednost pri zapošljavanju mogu ostvariti zaposlene osobe koje su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja.

Članak 37.

Ovom izmjenom je propisan način pozivanja na ovo pravo. Osim toga, odredba je usklađena s izmjenama u člancima 101. i 102. te nomotehnički dorađena.

Članak 38.

Ovime se odredba nomotehnički dorađuje i usklađuje sa Zakonom o državnim službenicima i Zakonom o radu.

Članak 39.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Narodne novine“, broj 106/18.) brisana je obveza plaćanja doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu, tako da je s navedenim potrebno uskladiti i ovaj Zakon jer nema potrebe propisivati oslobađanje od obveze koja više ne postoji.

Članak 40.

S obzirom da kod kategorija a) do g) uvjet za ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene nije prebivalište u Republici Hrvatskoj, navedeni uvjet se briše i za kategoriju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 41.

Zapreku za ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene prema ovom Zakonu više neće predstavljati činjenica da korisnik ima registrirano trgovačko društvo ili obrt ni mirovina veća od 1097,58 kuna. Naime, navedene zapreke neizravno su već obuhvaćene uvjetom da prihod po članu kućanstva ne smije biti veći od 30 % proračunske osnovice.

Članka 42.

Usklađivanje s izmjenama u članku 108.

Članak 43.

Propisano da promjena uvjeta koje utječu na ostvarivanje naknade za nezaposlene se uzimaju u obzir prvog sljedećeg mjeseca od nastanka.

Članak 44.

2019. stupio je na snagu Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19.) kojim se stavlja izvan snage Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda. S obzirom na prethodno navedeno izraz: „elementarna nepogoda“ potrebno je zamijeniti izrazom: „prirodna nepogoda“. Osim toga, dodan je i izraz: „katastrofa“ sukladno propisima kojima se uređuje sustav civilne zaštite.

Članak 45.

Ovom izmjenom zapreku za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih uvjeta više ne predstavlja registrirano trgovačko društvo ili obrt, ostvarivanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu ili naknadu za nezaposlene iz ovoga Zakona.

Članak 46.

Odredba je usklađena sa Zakonom o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima po kojem se osigurava pravo na besplatne udžbenike u osnovnim školama te više nema potrebe ovo pravo predvidjeti ovim Zakonom.

Članak 47.

Ovom odredbom je određeno da se na izdatke za vanjske honorarne suradnike Ministarstva koji su angažirani temeljem ugovora o djelu ne odnosi odredba članka 62. stavka 2. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, br. 92/05., 140/05., 142/06., 77/07., 107/07., 27/08., 34/11., 49/11., 150/11., 34/12., 49/12., 37/13., 38/13., 01/15., 138/15., 61/17., 70/19. i 98/19.).

Članak 48.

Navedena izmjena s obzirom da će postupke vještačenja hrvatskih branitelja, umjesto tijela vještačenja (Zavoda), provoditi liječnička vijeća Ministarstva hrvatskih branitelja, pa će se i pravo na putne troškove iz članka 133. stavka 1. važećeg Zakona ostvarivati radi sudjelovanja pred liječničkim vijećem.

Članak 49.

Odredba je dopunjena na način kako bi se nedvojbeno utvrdilo da se pravo na dodjelu grobnog mjesta prije ekshumacije i identifikacije, odnosi i na smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojem nije poznato mjesto ukopa (to su nestali hrvatski branitelji iz Domovinskog rata za koje je proveden postupak proglašenja nestale osobe umrlom).

Zbog uočenih problema u realiziranju ukopa umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koje nema tko ukopati (nema pravnih ili fizičkih osoba sposobnih i spremnih za organiziranje i financiranje ukopa) odnosno koje članovi obitelji ne mogu zbog opravdanih razloga ili ne žele ukopati, dodaje se odredba kojom je predviđeno pravo na ukop po službenoj dužnosti.

Članak 50.

U članku 141. stavku 2. briše se dio odredbe koji određuje da se u slučaju smanjenja osobne invalidnine od nadležnog tijela Bosne i Hercegovine obnova postupka za pripadnika borbenog sektora HVO kojemu je invalidnina smanjena na zahtjev korisnika obnova postupka provodi uz ponovno vještačenje. Obnova postupka po tome osnovu provodit će se samo u pogledu određivanja visine mirovine bez ponovnog vještačenja.

Članak 51.

S obzirom da je prijedlogom zakona predviđeno da liječnička vijeća Ministarstva hrvatskih branitelja provode vještačenja u svim postupcima ostvarivanja prava, u kojima je potrebno utvrditi uzročno-posljedičnu vezu između smrti, bolesti, rane ili ozljede hrvatskog branitelja i njegovog sudjelovanja u Domovinskom ratu, potrebno je propisati da su ista vijeća nadležna i za vještačenje u postupcima ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu članova obitelji pripadnika Hrvatskog vijeća obrane, jer se i u tim postupcima utvrđuje uzročno-posljedična veza između smrti (samoubojstva) pripadnika HVO-a i njegovog sudjelovanja u obrani suvereniteta.

Članak 52.

Člankom se propisuju grupe podataka koje sadrži Evidencija hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a što će se dodatno razraditi Pravilnikom.

Članak 53.

Ovom odredbom detaljnije se razrađuju djelatnosti koje obavlja Veteranski centar i propisuju korisnici.

Članak 54.

Ovim izmjenama dodano je da da prilikom kategorizacije određene zadruge kao braniteljsko socijalno-radne zadruge u dvije trećine osnivača ili članova, pored dosad navedenih, ulaze i djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i djeca dragovoljca iz Domovinskog rata.

Članak 55.

Ovime se odredba nomotehnički dorađuje.

Članak 56.

Od 2014. kada je odredba prvi puta uvedena nijedan savez nije se javio za upis u evidenciju. Stoga nema potrebe da se takav oblik udruživanja vodi kroz evidenciju braniteljsko-socijalno-radnih zadruga.

Članak 57.

Ovime se odredba nomotehnički dorađuje i usklađuje s ostatkom Zakona.

Članak 58.

Rad Ministarstva i provedba zakona podliježe reviziji i nadzoru prema općim propisima te stoga nema potrebe podnositi posebna izvješća o provedbi ovoga Zakona.

Članak 59.

Odredba se nomotehnički usklađuje na način da se nadležnost navodi redosljedom sukladno numeraciji članka u Zakonu. S obzirom da je dosadašnja točka e) već obuhvaćena točkom d) jer se radi o postupku priznavanja statusa HRVI po osnovi zatočenja, nema potrebe zasebno navoditi status zatočenika. Nadalje, a s obzirom da je člankom 23. propisano koje osobe se oslobađaju od sudjelovanja u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, izričito je dodana nadležnost za odlučivanje o zahtjevu stranke o ovom pravu.

Članak 60.

Stavak 1. odnosi se na nomotehničko usklađivanje, a u stavku 2. se razrađuje način angažiranja vanjskih suradnika za provedbu programa i projekata navedenih u ovom članku.

Članak 61.

Dorađuje se odredba kojom se uređuje postupanje u slučaju kada je određeno pravo priznato privremeno.

Članak 62.

S obzirom na izmjene u članku 15., u ovom članku određuje se nadležnost za utvrđivanje statusa sudionika Domovinskog rata za druge osobe, osim onih izričito navedenih u članku 15., a koje nemaju priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravnih osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske su pridonijele obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske.

Članak 63.

Odredba se nomotehnički dorađuje.

Članci 64. do 68.

U postupku ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata postoje normativni i organizacijski problemi koji utječu na trajanje postupka daleko izvan zakonskih rokova, a tiču se većinom provođenja stručne procjene u zdravstvenim ustanovama (nedostatak liječnika, upućivanje branitelja u udaljene bolnice koje raspolažu s ljudstvom i kapacitetima...) i vještačenja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Prema rezultatima sustavnog praćenja stanja rješavanja zahtjeva za priznavanje statusa HRVI, postupak traje u prosjeku godinu i pol dana što je neprihvatljivo sa zakonskog i moralnog gledišta, a pogotovo imajući u vidu podatke o smrtnosti hrvatskih branitelja. Od 2017. u prosjeku je godišnje umrlo 4600 hrvatskih branitelja. Samo u prva tri mjeseca 2020. umrlo je 1360 hrvatskih branitelja. Značajan udio hrvatskih branitelja koji su podnijeli zahtjev za rješavanje statusa HRVI taj status nisu dočekali.

S obzirom na prethodno navedeno, ukida se prethodna stručna procjena te se uvodi novi model vještačenja prema kojem vještačenja umjesto Zavoda za vještačenje profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom provode liječnička vijeća koje imenuje ministar hrvatskih branitelja.

Navedena liječnička vijeća obavljat će vještačenja u svim postupcima ostvarivanja prava iz ovog Zakona za koje je potrebno utvrđivanje uzročno-posljedične veze između bolesti, rane ili ozljede i sudjelovanja u Domovinskom ratu.

Nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku davat će prvostupanjsko liječničko vijeće. Pozitivni nalaz i mišljenje prvostupanjskog vijeća, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo

iz ovoga Zakona, podliježe reviziji drugostupanjskog liječničkog vijeća, koja je sastavni dio postupka ostvarivanja prava.

Članak 69.

U članku 186. Zakona dodana je odredba da su sredstva potpore ostvarena kroz Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji izuzeta od ovrhe.

Obzirom da kroz mjere Programa Ministarstvo hrvatskih branitelja nastoji pomoći nezaposlenim hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji, potaknuti osnivanje braniteljskih zadruga i pomoći u poboljšanju poslovnih procesa, te da se događa da su transakcijski računi osoba blokirani, ne postoji mogućnost ovakve pomoći u tim slučajevima. Pogotovo se to odnosi na nositelje OPG-a i obrte kojima su računi na koje se potpora isplaćuje povezani s OIB-om ovršene osobe, a oni za poslovanje odgovaraju svojom imovinom. To znači konkretno da ne može isplatiti potporu nositelju OPG koji je blokiran, a da pri tome ta sredstva ne budu ovršena. Slične odredbe postoje i u zakonima kao što su npr. Zakon o poljoprivredi i Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu.

Članci 70. i 71.

Odredbama je propisana prekršajna odgovornost za odgovornu osobu u jedinici lokalne samouprave i druge vlasnike groblja ako sukladno članku 137. stavku 12. točki a) za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata ne daju na korištenje grobna mjesta uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata.

Članak 72.

Ovom odredbom se propisuje da se zatečenim korisnicima prijevremene starosne mirovine koji su tu mirovinu ostvarili od 1. siječnja 2019. do stupanja na snagu izmjena i dopuna ZOHBDR-a, a kojima je ta mirovina bila određena primjenom odgovarajućeg polaznog faktora iz članka 26. stavka 3. Zakona (koji je ovisio o mirovinskom stažu a ne samo o starosnoj dobi) ta mirovina će se po službenoj dužnosti ponovno odrediti primjenom polaznog faktora koji je jednak polaznom faktoru iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 102/19.) analogno članku 8. toga ZID ZOMO-a, ako je to povoljnije.

Članak 73.

Ovom odredbom propisuje se rok za usklađivanje Uredbe o metodologijama vještačenja („Narodne novine“, br. 67/17. i 56/18.) i drugih provedbenih propisa donesenih na temelju Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.) s odredbama ovog Zakona.

Članak 74.

Odredbom je uređeno postupanje po podnesenim zahtjevima koji nisu riješeni do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 75.

S obzirom da je ukinuta prethodna stručna procjena, potrebno je staviti izvan snage i provedbene propise koji se odnose na istu.

Članak 76.

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Sredstva za provedbu Zakona osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu u sklopu razdjela 086 - Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, unutar programa 4102 - Mirovine i mirovinska primanja u sklopu aktivnosti A688046 - Mirovine na temelju osiguranja-starosne, A688047 - Mirovine na temelju osiguranja-invalidske, A688048 - Mirovine na temelju osiguranja-obiteljske i A753010 - Mirovine hrvatskih branitelja u procijenjenom iznosu od 19.900.000 kuna u 2021. godini, 32.300.000 kuna u 2022. godini te 34.500.000 kuna u 2023. godini.

U sklopu razdjela 041 - Ministarstvo hrvatskih branitelja sredstva su osigurana u sklopu aktivnosti A522027 - Jednokratna prava za obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, na kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu u iznosu od 119.000 kuna za svaku godinu, aktivnosti A753008 - Trajna prava, na kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu u iznosu od 336.000 kuna za 2021. godinu te 1.440.000 kuna u 2022. i 2023. godini. Na aktivnosti A753008 - Trajna prava, na kontu 3237 - Intelektualne i osobne usluge u 2021. godini osigurano je 660.000 kuna dok će se u 2022. i 2023. godini iznos od 1.980.000 kuna godišnje osigurati prilikom izrade Državnog proračuna za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu.

Sredstva za stambeno zbrinjavanje (kupnja stanova na tržištu) planirana su na izvorima 43 i 71 te će se trošiti sukladno raspoloživim prihodima i ponudi stambenih objekata na tržištu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio u prvom čitanju i koji je prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat uvažavanja prijedloga i primjedbi iznijetih između prvog i drugog čitanja.

Na 6. sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 19. ožujka 2021. donesen je zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni su predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na Prijedlog zakona, prema dobivenim primjedbama, prijedlozima i mišljenjima, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su sljedeće razlike:

- na prijedlog Odbora za zakonodavstvo nomotehnički je doraden izričaj odredbi članaka 18., 20., 39, 53. i 68.
- članci 3. i 5. važećeg Zakona dopunjeni su na način da je propisano da se status hrvatskog branitelja i status dragovoljca može, osim potvrde koju izdaje Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova, može dokazivati i potvrdom koju izdaje Ministarstvo hrvatskih branitelja

- iza članka 100. važećeg Zakona dodan je članak 100.a kojim se uređuje ostvarivanje prava na dodjelu garaže
- u članku 40. detaljnije je uređeno ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene
- dodana je izmjena članka 152. važećeg Zakona na način da su detaljnije propisane usluge koje obavlja Veteranski centar
- nomotehnički su doručeni članci 8., 9., 15., 18., 20., 29., 59., 61., 63., 69., 71. i 72.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Prijedlozi i mišljenja na Prijedlog zakona izneseni na raspravi u Hrvatskome saboru i njegovim radnim tijelima, a koje predlagatelj nije mogao prihvatiti navode se u nastavku.

Primjedba Odbora za zakonodavstvo u vezi s člankom 9. stavkom 2. i člancima 10., 12., 14. i 16. da pozivanje na određeni članak nekog zakona nužno iziskuje naznaku „Narodnih novina“ u kojima je objavljen kako bi bilo razvidno na koji se zakon odnosi, kao i na sve dotadašnje njegove izmjene i dopune, nije prihvaćena iz razloga što je u članku 26. stavku 1. važećeg Zakona naveden puni naziv Zakona o mirovinskom osiguranju te naznaka „Narodnih novina“ u kojima je objavljen kao i na sve dotadašnje njegove izmjene i dopune te je navedeno da se u daljnjem tekstu koristi skraćeni naziv Zakon o mirovinskom osiguranju.

U vezi s primjedbom Odbora za ratne veterane da je e-savjetovanje s javnošću trebalo trajati 30, a ne 15 dana kako bi što veći broj zainteresiranih mogao sudjelovati i pridonijeti svojim prijedlozima u savjetovanju, ističemo kako je člankom 11. stavkom 3. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano da su tijela javne vlasti dužna provesti savjetovanje s javnošću u pravilu u trajanju od 30 dana. Prema tome, savjetovanje je moguće provesti i u kraćem trajanju. U konkretnom slučaju, postupak donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji potrebno je što je brže provesti iz razloga što je neodrživo stanje u kojem postupak ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata traje i do tri godine, a uslijed okolnosti pandemije koronavirusa trajanje postupaka je dodatno otežano i produljeno. Naime, u postupku ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata postoje normativni i organizacijski problemi koji utječu na trajanje postupka daleko izvan zakonskih rokova, a tiču se većinom provođenja stručne procjene. Zakonom o općem upravnom postupku je propisano da je službena osoba dužna u slučajevima vođenja ispitnog postupka na zahtjev stranke rješenje donijeti i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, a postupak priznavanje statusa HRVI ponekad traje i do tri godine. S obzirom da se prethodna stručna procjena obavlja u zdravstvenim ustanovama, u vrijeme pandemije Covid-19 dodatno je otežano provoditi prethodnu stručnu procjenu, a što još više produljuje postupak ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata te svako daljnje odlaganje izmjene Zakona, dovodi do povećanja broja hrvatskih branitelja koji će umrijeti u postupku, ne dočekavši zasluženi status.

Na prijedlog Odbora za ratne veterane za usklađivanje osobne invalidnine za HRVI iz Domovinskog rata s rastom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, ističemo da je navedeni prijedlog razmotren te se ostaje pri sadašnjem modelu određivanja iznosa prema proračunskoj osnovici.

Što se tiče primjedbe Odbora za ratne veterane da je potrebno ubrzati postupke za stjecanje prava na invalidsku mirovinu. Ističemo kako je, a s obzirom da je osnovni preduvjet za ostvarivanje mirovine sukladno ovom Zakonu priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida trajno, ovim izmjenama predviđeno ubrzanje postupka ostvarivanja statusa HRVI-a ukidanjem prethodne stručne procjene te ustrojavanjem posebnih liječničkih vijeća koja će provoditi vještačenje u ovom postupku. Uredbom o metodologijama vještačenja je za određene bolesti određeno privremeno priznavanje statusa HRVI. Međutim, prema mišljenima medicinskih vještaka, za većinu bolesti za koje je dosad određeno privremeno priznavanje (PTSP i srodne bolesti) ne postoji medicinska opravdanost određivanja privremenog određivanja oštećenja organizma, odnosno nakon tolikog vremenskog proteka od Domovinskog rata, ukoliko se utvrdi postojanje PTSP-a ili druge srodne bolesti, ono je trajno. S obzirom da vještačenje u postupku ostvarivanja statusa HRVI-a prelazi u nadležnost posebnih medicinskih povjerenstava koje će imenovati ministar hrvatskih branitelja, predviđeno je donošenje i nove metodologije rada te će pri izradi tog provedbenog propisa uzeti u obzir prethodno navedena medicinska stajališta. Dakle, ubrzanjem postupka ostvarivanje statusa HRVI kroz ukidanje prethodne stručne procjene te smanjenjem popisa bolesti po osnovi kojih se status HRVI-a ostvaruje privremeno, smatramo da će se HRVI-ma znatno ubrzati postupak stjecanja zaslužene invalidske mirovine.

U vezi s prijedlogom Odbora za ratne veterane da je potrebno ubrzati ostvarivanje prava na stambeno zbrinjavanje za HRVI iz Domovinskog rata nižeg stupnja oštećenja organizma, ističemo kako se konstantno radi na ubrzanju stambenog zbrinjavanja te su tako i ovim Prijedlogom zakona predviđene izmjene u tom cilju. Kako bi se dodatno ubrzao postupak stambenog zbrinjavanja, pored organizirane stambene izgradnje u svrhu stambenog zbrinjavanja koju provodi APN u suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja, predviđena mogućnost kupnje stanova na lokacijama na kojima nije isplativa organizirana izgradnja. Osim toga, predviđeno je pojednostavljivanje postupka prijenosa stanova za stambeno zbrinjavanje na temelju sporazuma između tijela državne uprave bez donošenja posebne odluke Vlade Republike Hrvatske.

Na prijedlog Odbora za ratne veterane da prava pripadnika HVO-a treba proširiti dodatnim aneksom Ugovora s BiH kojim se rješavaju prava pripadnika HVO-a i članova njihovih obitelji, ističemo sljedeće. U cilju unaprjeđenja prava pripadnika HVO-a u postupku izrade Zakona iz 2017., pa tako i prilikom ovih izmjena ostvarena je dobra suradnja s predstavnicima Hrvatskog narodnog sabora BiH te su na tu temu održani i brojni sastanci. Člankom 142. Zakona koji je donesen 2017., državljanima Republike Hrvatske, pripadnicima borbenog sektora HVO-a kojima je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela Bosne i Hercegovine priznat status RVI po osnovi ranjavanja ili zatočeništva, omogućeno je ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu umanjenu za iznos osobne invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine. Naime, navedena kategorija je bila obuhvaćena i Ugovorom između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji, ali je za podnošenje zahtjeva ostavljen veoma kratak rok od samo 30 dana, pa određen broj korisnika nije uspio ostvariti pravo na mirovinu. Za tu skupinu Zakonom iz 2017. uvedeno je novo pravo koje će im omogućiti ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu, ako to nisu ostvarili do stupanja na snagu ovog Zakona. Nadalje, člankom 142. omogućeno je ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu za pripadnike borbenog sektora HVO-a, I. do IV. skupine i po osnovi bolesti i ozljede koji to pravo to tada nisu mogli ostvariti temeljem odredbi Ugovora. Ovim izmjenama riješit će se sljedeći problem na koji su ukazali predstavnici Hrvatskog narodnog sabora BiH. Naime, pripadnici HVO-a postojeći korisnici mirovine u Republici Hrvatskoj kojima je u BiH u postupku provođenja kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti

branilačko-invalidske zaštite smanjen postotak oštećenja organizma, prema važećem Zakonu radi određivanja novog iznosa mirovine morali su ponovno obavljati vještačenje radne sposobnosti u Republici Hrvatskoj. Ovim izmjenama taj je postupak znatno olakšan na način da je predviđena mogućnost novog obračun visine mirovine u Republici Hrvatskoj temeljem smanjenja postotka oštećenja organizma po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine bez provođenja ponovnog vještačenja radne sposobnosti.

U vezi s prijedlogom Odbora za ratne veterane i drugih sličnih prijedloga iznesenih u raspravi da umjesto osnivanja novih povjerenstava treba Zavod za vještačenje unaprijediti odnosno ojačati organizacijski i kadrovski čime bi profitirale i ostale kategorije osoba osobito iz područje socijalne skrbi, a sam postupak bi se ubrzao, ističemo kako se vještačenje u postupcima ostvarivanja statusa i prava i Zakona stavlja u nadležnost posebnih vijeća medicinskih stručnjaka, izdvojenih iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, iz razloga što se u postupku utvrđivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata ne utvrđuje se samo stupanj oštećenja organizma već i uzročno-posljedična veza tog oštećenja organizma sa sudjelovanjem u Domovinskom ratu, što predstavlja specifičnost i zahtijeva posebnu metodologiju rada koja se razlikuje od ostalih postupka vještačenja u nadležnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Također na prijedlog Odbora za ratne veterane da članke zakona koji propisuju pravo na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima treba dodatno urediti tako da se pravo može konzumirati i kad se netko pozove na članak 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ističemo kako je prednost pri zapošljavanju regulirana i drugim posebnim propisima, te se jednim propisom ne može uređivati prednost pri ostvarivanju prava regulirana drugim propisom, a pogotovo ne prednost regulirana propisom više pravne snage. Osim toga, u praksi je vrlo teško da bi se takva situacija mogla dogoditi. Naime, pitanje prednosti pri zapošljavanju ostvaruje se pod jednakim uvjetima što znači da bi se u konkretnom slučaju pitanje prednosti između navedenih kategorija moglo pojaviti samo u slučaju da osoba iz kategorija predviđenih Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i osoba iz kategorija predviđenih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina ostvare potpune jednake rezultate. U takvom slučaju odabir bi bio na poslodavcu.

Što se tiče prijedlog Odbora za ratne veterane da prijava smrti hrvatskog branitelja radi ostvarivanja prava na troškove ukopa treba ići po službenoj dužnosti, ističemo da je Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji već predviđena odredba prema kojoj bi se hrvatski branitelji koje nema tko pokopali, pokopali po službenoj dužnosti. Zakonom je propisano da zahtjev za ukop uz odavanje vojne počasti može podnijeti obitelj pokojnika ili druga fizička ili pravna osoba, spremna i sposobna organizirati ukop. Kada članovi obitelji ili druga fizička ili pravna osoba plati troškove ukopa, prijevoza i grobnog mjesta za umrlog HRVI ili umrlog branitelja iz Domovinskog rata, a bez izdavanja narudžbenice nadležnog prvostupanjskog tijela, imaju pravo na povrat troškova do propisanog iznosa. Prijava smrtnog slučaja matičnom uredu razlikuje se ovisno o tome je li osoba umrla u stanu ili zdravstvenoj ustanovi. Zakonom o državnim maticama je propisano da su činjenicu smrti dužni prijaviti članovi obitelji s kojima je umrla živio. Ako nema članova obitelji ili oni to ne mogu učiniti, činjenicu smrti dužne su prijaviti druge osobe s kojima je umrla živio ili drugi članovi obitelji koji su saznali za smrt, odnosno osobe u čijem je stanu osoba umrla. Ako nema ni tih osoba, činjenicu smrti dužna je prijaviti osoba koja je prva saznala za smrt. Nakon popunjavanja prijave o smrti, mrtvozornik izdaje dozvolu za pokop umrloga. Sve dokumente koji se odnose

na prijavu smrtnog slučaja, a koje je izdao mrtvozornik potrebno je odnijeti u matični ured radi prijave i upisa pokojnika u matičnu knjigu umrlih. Činjenica smrti prijavljuje se u roku od tri dana matičaru na čijem je području smrt nastupila ili gdje je umrli nađen. Ako smrt nastupi u zdravstvenoj ustanovi postupak je još dulji jer se osobe koje umru u zdravstvenoj ustanovi u pravilu moraju obducirati radi utvrđivanja uzroka smrti. Činjenicu smrti za osobu koja je umrla u zdravstvenoj ustanovi, na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske, kazneno-popravnoj ustanovi, hotelu, internatu ili drugoj ustanovi dužna je prijaviti ustanova, odnosno nadležno zapovjedništvo oružanih snaga Republike Hrvatske u kojoj je osoba umrla. S obzirom na prethodno navedeno, od same činjenice smrti pa do prijave i upisa u maticu umrlih potrebno je obaviti niz radnji koje u pravilu obavljaju članovi obitelji, a sama organizacija ukopa počinje odmah nakon smrti, dakle i prije no što to bude evidentirana u matici umrlih. U slučaju kada bi prvostupanjsko tijelo u postupku ostvarivanja prava na troškove ukopa postupalo po službenoj dužnosti, činjenica smrti bila bi mu poznata tek kada bi pokop već bio organiziran, a u slučaju kako je propisano Zakonom omogućeno mu je pravovremeno informiranje što ujedno znači i da će članovima obitelji moći pružiti svu potrebnu pomoć u organizaciji ukopa u okviru svoje nadležnosti, a prema potrebi ih uputiti u mogućnosti ostvarivanja ostalih prava kao što su to psihosocijalna podrška, jednokratna novčana pomoć itd.

Sve ostale primjedbe i prijedlozi izneseni u raspravi u Hrvatskome saboru već su obuhvaćeni prethodno navedenim obrazloženjima, u nenormativnom dijelu teksta ili su izvan opsega predmeta uređenja ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 3.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je osoba koja je organizirano sudjelovala u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti odnosno suvereniteta Republike Hrvatske kao:

a) pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske (Zbora narodne garde, Hrvatske vojske, ministarstva nadležnog za obranu, Policije, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i Hrvatskih obrambenih snaga)

b) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora najmanje 100 dana u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

c) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji nije imao obvezu sudjelovanja u pričuvnom sastavu ili nije regulirao obvezu služenja vojnog roka ako je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora najmanje 30 dana u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

d) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom umro u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

e) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom nestao u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.
i

f) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom zatočen u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

(2) Pod sudjelovanjem u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno vrijeme neposredne ugroženosti suvereniteta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: obrana suvereniteta Republike Hrvatske), u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva se oružani otpor agresoru i djelovanje u izravnoj svezi s tim otporom (odlazak u postrojbu, na borbeni položaj i povratak te obuka i priprema za odlazak na bojište) u vremenu od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka i članovi njihovih obitelji ostvaruju prava prema ovom Zakonu.

(4) Status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz ovoga članka dokazuje se potvrdom ministarstva nadležnog za obranu odnosno ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 5.

(1) Dragovoljac iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je sudjelovao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske kao pripadnik borbenog sektora najmanje 100 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992.

(2) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji nije imao obvezu sudjelovanja u pričuvnom sastavu ili nije regulirao obvezu služenja vojnog roka ako je sudjelovao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske kao pripadnik borbenog sektora:

a) najmanje 30 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992. ili

b) najmanje 100 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 31. prosinca 1995.

(3) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je nestao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili je ubijen prilikom zatočenja u

neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i koji je izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do 15. siječnja 1992., ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 8. listopada 1991. u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka odnosno ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 16. prosinca 1991. u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Status dragovoljca iz Domovinskog rata iz ovoga članka dokazuje se potvrdom ministarstva nadležnog za obranu odnosno ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 6.

(1) Smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je:

- a) poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.
- b) ubijen prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu
- c) umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a najkasnije do 31. prosinca 1997.
- d) umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske čiji su članovi obitelji podnijeli zahtjev za ostvarivanje statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 137/09.)
- e) izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ili
- f) umro kao hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine s priznatim pravom na doplatak za njegu i pomoć druge osobe od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ili je umro od bolesti koja je nastala kao posljedica oštećenja organizma zbog rane ili ozljede na temelju koje mu je bio priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata I. skupine s pravom na doplatak za njegu i pomoć druge osobe po toj osnovi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Članovi uže i šire obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju prava predviđena za članove uže i šire obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ako im se u upravnom postupku prizna status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 15.

Sudionik Domovinskog rata je osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravni osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske kao:

- a) pripadnik odreda Narodne zaštite, osim osoba iz članka 3. ovoga Zakona

- b) medicinsko osoblje, osim osoba iz članka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- c) ratni izvjestitelj, osim osoba iz članka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- d) pripadnik vatrogasnih postrojbi, osim osoba iz članka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- e) pomorac, osim osoba iz članka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- f) član posade brodova trgovačke mornarice, osim osoba iz članka 7., 11. i 13. ovoga Zakona ili
- g) pripadnik Civilne zaštite.

Članak 16.

Stradalnicima iz Domovinskog rata, u smislu ovoga Zakona, smatraju se članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

Članak 17.

- (1) Članovima obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se bračni drug i djeca te izvanbračni drug koji je s hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata do njegove smrti, zatočenja ili nestanka živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine ili kraće ako je u izvanbračnoj zajednici rođeno zajedničko dijete (članovi uže obitelji) i roditelji (članovi šire obitelji).
- (2) Status izvanbračne zajednice iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.
- (3) Pojam djeteta, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća dijete rođeno u braku, dijete rođeno izvan braka, posvojenika i pastorka.
- (4) Pastorak, u smislu ovoga Zakona, je osoba koja nema živog jednog od roditelja ili su roditelju oduzeta roditeljska prava pravomoćnom presudom nadležnog suda, a hrvatski branitelj iz Domovinskog rata uzdržavao ga je najmanje godinu dana prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.
- (5) Pojam roditelja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća biološkog roditelja, posvojitelja, očuha i maćehu.
- (6) Očuh ili maćeha hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ostvaruju prava propisna ovim Zakonom za roditelje:
  - a) ako nema živog oca ili majke hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili im je oduzeta roditeljska skrb i
  - b) ako su hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata uzdržavali ili je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata njih uzdržavao najmanje pet godina prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.

Članak 24.

Pravni i institucionalni okvir ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava na zdravstvenu zaštitu utvrđenu propisima obveznoga zdravstvenog osiguranja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odredit će se ovim Zakonom i Nacionalnom strategijom za očuvanje i zaštitu zdravlja braniteljske i stradalničke populacije (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) koju donosi Vlada Republike Hrvatske.

Članak 25.

(1) Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) kontinuirano prati zdravlje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na preventivni sistematski pregled, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi, a prema dinamici i u opsegu utvrđenim Nacionalnom strategijom.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na usluge Nacionalnog centra za psihotraumu te usluge regionalnih centara za psihotraumu iz članka 169. stavka 3. ovoga Zakona, čiji će se opseg usluga utvrditi Nacionalnom strategijom i Nacionalnim programom psihosocijalne i zdravstvene pomoći za braniteljsku i stradalničku populaciju koji donosi Ministarstvo.

(4) Ministarstvo financira programe i rad stručnih djelatnika zaposlenih na provedbi Nacionalnog programa u okviru zdravstvenih ustanova (Nacionalnog centra za psihotraumu i regionalnih centara za psihotraumu iz članka 169. stavka 3. ovoga Zakona) koji se odnosi na dio programa zdravstvene pomoći koji nije obuhvaćen standardom prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a obuhvaća veći broj dijagnostičkih i terapijskih postupaka.

(5) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kojima su rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, uz zdravstvenu zaštitu koja im se osigurava u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 22. ovoga Zakona koja uključuje i pravo na liječenje u inozemstvu, imaju i sljedeća prava koja nisu obuhvaćena standardom prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:

a) pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju

b) pravo na ortopedsku i druga pomagala

c) naknadu razlike u cijeni liječenja i lijekova s dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

d) palijativnu skrb čiji se opseg utvrđuje Nacionalnom strategijom i strateškim planom palijativne skrbi Vlade Republike Hrvatske i

e) pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj.

(6) Prava iz stavka 5. ovoga članka, koja prema općim propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju nisu utvrđena kao standard prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju sukladno pravilniku koji donosi ministar hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: ministar), uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

GLAVA III. PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA

Pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu

Članak 26.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu pod uvjetom i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i njegovim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Zakon o mirovinskom osiguranju), ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, ovisno o razdoblju sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu propisana Zakonom o mirovinskom osiguranju snižava se, i to:

a) za četiri mjeseca ako je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru sudjelovao od 100 dana do pet mjeseci ili

b) za po jedan mjesec za svaki mjesec sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru ako je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru sudjelovao više od pet mjeseci.

(3) Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta sudjelovali u borbenom sektoru određuje se tako da se polazni faktor za starosnu mirovinu iz članka 85. stavka 1. točke 4. Zakona o mirovinskom osiguranju smanjuje za svaki mjesec prije navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, i to:

a) s navršenih 35 godina mirovinskog staža – za 0,34% po mjesecu

b) s navršenih 36 godina mirovinskog staža – za 0,32% po mjesecu

c) s navršenih 37 godina mirovinskog staža – za 0,30% po mjesecu

d) s navršenih 38 godina mirovinskog staža – za 0,25% po mjesecu

e) s navršenih 39 godina mirovinskog staža – za 0,15% po mjesecu ili

f) s navršenih 40 i više godina mirovinskog staža – za 0,10% po mjesecu.

(4) Pri izračunu razdoblja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka određenih u mjesecima, jedan mjesec čini 30 dana.

Članak 27.

(1) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, pripadniku borbenog sektora, koji na temelju navršenoga mirovinskog staža ostvari pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremenu starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja poslodavca prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, osobni bod povećava se ovisno o vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, i to:

hrvatskom branitelju	do 30 dana	0,5%
hrvatskom branitelju	od 31 do 60 dana	1%
hrvatskom branitelju	od 61 do 90 dana	1,5%
hrvatskom branitelju	od 91 do 120 dana	2%
hrvatskom branitelju	od 121 do 150 dana	3%

hrvatskom branitelju	od 151 do 180 dana	4%
hrvatskom branitelju	od 181 do 210 dana	5%
hrvatskom branitelju	od 211 do 240 dana	6%
hrvatskom branitelju	od 241 do 270 dana	7%
hrvatskom branitelju	od 271 do 300 dana	8%
hrvatskom branitelju	od 301 do 330 dana	9%
hrvatskom branitelju	od 331 do 360 dana	10%
hrvatskom branitelju	od 361 do 480 dana	12%
hrvatskom branitelju	od 481 do 600 dana	14%
hrvatskom branitelju	od 601 do 720 dana	16%
hrvatskom branitelju	od 721 do 840 dana	18%
hrvatskom branitelju	od 841 do 960 dana	20%
hrvatskom branitelju	od 961 do 1080 dana	22%
hrvatskom branitelju	od 1081 do 1200 dana	24%
hrvatskom branitelju	od 1201 do 1320 dana	26%

hrvatskom branitelju	od 1321 do 1440 dana	28%
hrvatskom branitelju	od 1441 i više dana	30%
hrvatskom branitelju	dragovoljcu – ovisno o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske	na postotak predviđen za određeni broj dana dodaje se 10%

(2) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, pripadniku borbenog sektora, koji ostvari pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, tako određena mirovina povećava se za odgovarajući postotak iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

Članak 28.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika kada ispuní uvjete staža osiguranja i životne dobi propisane Zakonom o mirovinskom osiguranju.

(2) Za stjecanje prava na mirovinu iz stavka 1. ovoga članka, vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koje mu se računa kao staž osiguranja ili kao poseban staž u dvostrukom trajanju uračunava se kao staž osiguranja za uvjete staža osiguranja propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iz članka 35. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(3) Mirovina iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se prema Zakonu o mirovinskom osiguranju uz primjenu članka 27. ovoga Zakona.

(4) Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne može steći osoba koja je navršila životnu dob za starosnu mirovinu iz članka 26. ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju i nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu i korisnicima starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja niti se smanjuje.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka mirovinski faktor za starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.

(3) Osobama iz stavka 1. ovoga članka nakon prestanka zaposlenja može se odrediti novi iznos starosne mirovine ako su navršile najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ovim Zakonom ili Zakonom o mirovinskom osiguranju.

Članak 34.

(1) Utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje invalidske mirovine iz članka 31. ovoga Zakona određuje se prema ustrojbenom mjestu odnosno zvanju hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili osobnom činu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu, i to prema sljedećim osnovicama:

Činovi i ustrojbeno mjesto	Osnovice
Vojnik	93.830,24
Pozornik	99.706,06
Razvodnik (zastavnik HRM-a)	106.738,44
Skupnik	94.860,67
Zapovjednik desetine	112.654,87
Zapovjednik voda	119.633,79
Zapovjednik satnije	143.565,69
Zamjenik zapovjednika bojne	157.526,74
Zapovjednik bojne	173.474,93
Zamjenik zapovjednika brigade	189.422,05
Zapovjednik brigade	189.422,05
Desetnik	108.524,58
Vodnik	116.321,23
Stožerni vodnik	117.118,65
Narednik	117.118,65
Nadnarednik	117.785,65
Stožerni narednik	121.621,96

Časnički namjesnik	135.658,93
Zastavnik	115436,17
Poručnik (poručnik korvete)	119.633,79
Natporučnik (poručnik fregate)	129.604,61
Satnik (poručnik bojnog broda)	143.576,03
Bojnik (kapetan korvete)	157.526,74
Pukovnik (kapetan fregate)	173.474,93
Brigadir (kapetan bojnog broda)	189.422,05
Stožerni brigadir (komodor)	205.369,15
Brigadni general (komodor)	205.369,15
Zapovjednik zbornog mjesta	173.474,93
Zapovjednik zbornog područja	221.335,51
General bojnik (kontraadmiral)	221.335,51
General pukovnik (viceadmiral)	227.313,93
General zbora (admiral)	233.292,38
Zapovjednik obrane grada	173.474,93
Stožerni general (stožerni admiral)	239.270,80

(2) Osnovica za utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje mirovine iz članka 31. ovoga Zakona, kada ustrojbeno mjesto nije navedeno u stavku 1. ovoga članka, određuje se prema plaći koju je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata odnosno hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata primao prema osobnom činu, zvanju odnosno ustrojbenoj dužnosti u trenutku razvojačenja odnosno stradavanja, ovisno o tome što je za njega povoljnije.

(3) Osnovice iz stavka 1. ovoga članka usklađuju se početkom svake kalendarske godine s rastom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(4) Odnos policijskih zvanja prema činovima i ustrojbenim mjestima iz stavka 1. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra.

Članak 36.

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju to se pravo po službenoj dužnosti prevodi na starosnu mirovinu u jednakom iznosu, s tim da taj iznos ne može biti niži od najniže mirovine iz članka 49. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na najnižu mirovinu prema ovome Zakonu, i to s prvim danom mjeseca nakon mjeseca u kojem je korisnik navršio starosnu dob iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju

Članak 39.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kod kojeg kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske postoji preostala radna sposobnost ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje poslova za koje se traži stručna sprema viša od njegove, bez obzira na to je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje kod kojeg nastane smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost prije navršene 53. godine života.

(2) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje nakon ocjene preostale radne sposobnosti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i određuje rok trajanja profesionalne rehabilitacije.

(3) Od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju do upućivanja na nju, kao i tijekom profesionalne rehabilitacije, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na naknadu u iznosu invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, koju isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(4) Nakon završene profesionalne rehabilitacije hrvatski branitelj iz Domovinskog rata prijavljuje se Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i pripada mu naknada iz stavka 3. ovoga članka najduže 24 mjeseca od završene profesionalne rehabilitacije, pod uvjetom da se u roku od 30 dana od završetka profesionalne rehabilitacije prijavi nadležnoj službi za zapošljavanje i da se u skladu s propisima o zapošljavanju redovito prijavljuje toj službi.

(5) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata gubi pravo na naknadu iz stavka 4. ovoga članka ako, suprotno propisima o zapošljavanju, odbije stupiti na odgovarajući posao za koji se osposobio profesionalnom rehabilitacijom.

(6) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavezan je uputiti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na profesionalnu rehabilitaciju najkasnije u roku od 30 dana od izvršnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju.

(7) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti te druga tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe i javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima obvezni su primiti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije.

Članak 47.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim bračnog ili izvanbračnog druga umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne, invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti ili najniže mirovine stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navršši 50 godina života, pod uvjetom da ima navršenih 40 godina života u trenutku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(2) Djeca umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim djece hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne ili invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršše 26. godinu života.

(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,7 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo djetete
- b) 0,1 povećanje za jedno djetete
- c) 0,2 povećanje za dvoje djece
- d) 0,3 povećanje za troje djece ili
- e) 0,4 povećanje za četvero ili više djece.

Pravo na najnižu mirovinu

Članak 49.

(1) Korisniku invalidske ili obiteljske mirovine koji dijelom ili u cijelosti ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu prema odredbama ovoga Zakona, a mirovina mu je manja od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(2) Korisniku prijevremene starosne, starosne za dugogodišnjeg osiguranika, starosne ili invalidske mirovine, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, kao i korisniku obiteljske mirovine nakon smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji ispunjava uvjete za ostvarivanje mirovine prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, a mirovina mu je manja od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio životnu dob iz članka 26. ovoga Zakona, a ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu prema ovome Zakonu ni prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te nije stekao uvjete za neku drugu mirovinu u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Najniža mirovina pripada korisniku mirovine iz stavka 1. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka ako oni odnosno osobe na temelju kojih izvode pravo na najnižu mirovinu imaju priznato sudjelovanje

u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u najmanjem trajanju od 100 dana u borbenom sektoru.

(5) Najniža mirovina određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne netoplaće po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u 2016. godini, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

(6) Osnovica iz stavka 5. ovoga članka povećava se za 0,015% od utvrđene proračunske osnovice predviđene propisom kojim se regulira izvršavanje državnog proračuna Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: proračunska osnovica) za svaki dan sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

Članak 52.

(1) Korisnici najniže starosne mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena imaju pravo na svoju starosnu mirovinu, a nakon prestanka zaposlenja ponovno će im se odrediti najniža starosna mirovina ako im je to povoljnije.

(2) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđen djelomični gubitak radne nesposobnosti prouzročen djelomice ili u cijelosti kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 1., 2., 3., 7. i 8. ovoga Zakona.

(3) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđena potpuna nesposobnost za rad prouzročena djelomice ili u cijelosti sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja manje od 3,5 sati dnevno imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 4., 5., 6., 7. i 9. ovoga Zakona.

Revizija ocjene radne sposobnosti

Članak 53.

Svaka ocjena radne sposobnosti na temelju koje se stječe pravo na profesionalnu rehabilitaciju, ako su ispunjene pretpostavke iz članka 39. ovoga Zakona, ili pravo na invalidsku mirovinu, ako su ispunjene pretpostavke iz članka 30. stavaka 1. i 2. ili članka 141. ovoga Zakona, koju donosi Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom propisu, prije donošenja rješenja podliježe reviziji koju obavlja Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti.

Članak 60.

Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata koji za isto oštećenje organizma koristi pravo na novčanu naknadu za tjelesno oštećenje po propisu o mirovinskom osiguranju ne može koristiti pravo na osobnu invalidninu po ovom Zakonu.

Pravo na prilagođeni osobni automobil

Članak 69.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma od 100% I. skupine ima pravo na osobni automobil s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama koji mu u vlasništvo dodjeljuje Ministarstvo, u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma od 100% I. skupine umjesto dodjele osobnog automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama, u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli, može ostvariti pravo na dodjelu iznosa do visine novčane protuvrijednosti osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka u koju ulazi i porez na dodanu vrijednost te poseban porez.

(3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka može se ostvariti uz prethodno mišljenje Povjerenstva koje odlukom osniva ministar.

(4) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, iznos se neće isplatiti korisniku, nego će se sredstva direktno utrošiti u namjensku kupnju osobnog automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama po izboru korisnika.

(5) Pravo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje se temeljem izvršnog rješenja.

(6) Ministarstvo provodi postupak javne nabave za osobne automobile iz stavka 1. ovoga članka, sukladno posebnim propisima o javnoj nabavi.

(7) Temeljem izvršnog rješenja o dodjeli osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka, a nakon provedenog postupka javne nabave, ministar donosi odluku o dodjeli osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka koji se dodjeljuje u vlasništvo bez naknade, a obveznik plaćanja poreza na dodanu vrijednost i posebnog poreza je Ministarstvo.

(8) Odluka iz stavka 7. ovoga članka sadrži osobne podatke o korisniku kojem se dodjeljuje osobni automobil bez naknade, kao i podatke o osobnom automobilu koji su potrebni za postupak registriranja.

Pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila

Članak 70.

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od II. do IV. skupine imaju pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila u njihovu vlasništvu, po priloženom originalnom računu o obavljenoj prilagodbi, najranije u petoj godini od posljednje prilagodbe.

(2) Naknada troška prilagodbe iz stavka 1. ovoga članka neće se isplatiti korisniku, nego će se sredstva direktno potrošiti namjenski za obavljenu prilagodbu, isplatom izdavatelju računa koji je obavio prilagodbu.

(3) Obavljena prilagodba osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka mora odgovarati potrebi odnosno vrsti oštećenja organizma hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od II. do IV. skupine, što se utvrđuje nalazom tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 74.

(1) Nesposobnima za privređivanje prema ovom Zakonu smatraju se:

a) žena kad navršši 40 godina života ili muškarac kad navršši 50 godina života odnosno za mlađe osobe kod kojih se utvrdi nesposobnost za privređivanje koju utvrđuje tijelo vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života

b) dijete do navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja, ali najkasnije do navršenih 26 godina života, a ako je nesposobno za samostalan život i rad, prema kriterijima medicinske znanosti, za vrijeme dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja prije navršenih 26 godina života i

c) bračni drug iza preminule osobe od koje izvodi pravo, ako je nakon smrti te osobe ostalo jedno ili više djece prema kojima obavlja roditeljsku dužnost, dok su ta djeca nesposobna za samostalan život i rad, sukladno točki b) ovoga stavka.

(2) Dijete iz stavka 1. točke b) ovoga članka koje prekine školovanje zbog bolesti koju je utvrdila nadležna zdravstvena ustanova smatra se nesposobnim za samostalan život i rad i za vrijeme trajanja bolesti do navršanih 26 godina života, kao i nakon te godine, ali najviše onoliko vremena koliko je zbog bolesti izgubilo od školovanja, ako je školovanje nastavljeno prije navršanih 26 godina.

Članak 83.

(1) Pravo na stambeno zbrinjavanje, prednost pri stambenom zbrinjavanju te mogućnost kupnje stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate, imaju osobe utvrđene ovim Zakonom ako nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način.

(2) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se dodjelom stambenog kredita za kupnju stana ili kuće odnosno izgradnju kuće, dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, dodjelom stambenog kredita ili financijske potpore za razliku u površini, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja te mogućnošću kupnje stanova uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate i pravom na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (na rok od deset godina uz mogućnost produljenja nakon isteka) odnosno uz mogućnost kupnje ako najmoprimac ispunjava zakonske pretpostavke za ostvarenje prava na stambeno zbrinjavanje sukladno Zakonu.

(3) Dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali dvije do tri godine u borbenom sektoru ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju te dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata sa 20% oštećenja organizma. Dragovoljci iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali tri godine i više u borbenom sektoru ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima propisan za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 30% oštećenja organizma.

(4) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita odnosno mogućnost kupnje stana uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate, kupnjom stana u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojem pet godina neprekidno prebivaju, dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine te za razliku u površini, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja te ostvarenjem prava na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske imaju:

- a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i
- c) hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata od I. do X. skupine i članovi uže obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s istim oštećenjem organizma.

(5) Prednost pri ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje između članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju, na način da članovi uže i šire obitelji istoga nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu, s tim da to pravo može ostvariti samo jedan član obitelji. Ako se sporazum ne postigne, pravo na stambeno zbrinjavanje ima član obitelji koji je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja. Ako se sporazum ne postigne, a nijedan član obitelji nije imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja, pravo na stambeno zbrinjavanje ima onaj član obitelji koji je naslijedio prava i obveze nakon smrti smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, roditelju smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nije stambeno zbrinut Ministarstvo može dati stan u najam s pravom na zaštićenu najamninu do njegove smrti, ali bez prava otkupa.

(7) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koja nisu ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ako su u trenutku podnošenja zahtjeva bili mlađi od 15 godina odnosno ne stariji od 26 godina i ako su na redovitom školovanju ili ako u trenutku podnošenja zahtjeva primaju obiteljsku invalidninu.

(8) Pravo na stambeno zbrinjavanje imaju i članovi uže obitelji u slučaju smrti hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članovi uže obitelji u slučaju smrti dragovoljaca iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka, ako su imali zajedničko prebivalište s umrlim u trenutku njegove smrti, s tim da to pravo članovi uže obitelji ostvaruju zajedno.

(9) Pravo na stambeno zbrinjavanje hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata ostvaruju na temelju pravomoćnog rješenja o trajno utvrđenom statusu.

(10) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita i financijske potpore ostvaruje se sukladno pravilniku koji propisuje ministar.

Članak 86.

(1) Organiziranu stambenu izgradnju provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom.

(2) Organizirana izgradnja provodi se prema mjestu prebivališta korisnika u vrijeme stradavanja odnosno u mjestu u kojem korisnik prava ima prebivalište neprekidno pet godina od 1991. godine ili je u tom mjestu boravio kao prognanik neprekidno pet i više godina te pisanom izjavom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću iskazao da se u tom mjestu želi trajno nastaniti.

(3) Građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Jedinice lokalne samouprave mogu ostvariti povrat sredstava za ustupljeno građevinsko zemljište i komunalno opremanje od jedinice lokalne samouprave u kojoj korisnik stambenog zbrinjavanja iz ovoga Zakona ima prebivalište.

(4) Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se:

- a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete i okoliša potrebnih za korištenje građevine i
- b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod.

(5) Jedinice lokalne samouprave mogu provoditi izgradnju objekata za potrebe osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona na području te lokalne samouprave i mimo redosljeda utvrđenog člankom 85. stavkom 1. ovoga Zakona ako korisnici stambenog kredita imaju prebivalište na tom području.

(6) Ako jedinica lokalne samouprave nema na svom području u vlasništvu građevinsko zemljište, a na njezinu području postoji građevinsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, Republika Hr

Članak 87.

(1) Jedinice lokalne samouprave dužne su, kad osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koristi stambeni kredit ili financijsku potporu za izgradnju obiteljske kuće u mjestu prebivališta sukladno članku 86. stavku 2. ovoga Zakona, ustupiti bez naknade građevinsko zemljište i komunalno opremanje.

(2) Jedinica lokalne samouprave može u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ustupiti građevinsko zemljište i komunalno opremanje i prije donošenja rješenja o pravu na stambeni kredit.

(3) Pravo na komunalno opremanje stambenog objekta imaju i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona ako ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita ili financijske potpore za kupnju stana ili kuće te za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu, kao i osobe koje nisu podnijele zahtjev za stambeno zbrinjavanje ako se u posebnom postupku utvrdi da bi imale to pravo, o čemu Ministarstvo izdaje odgovarajuću potvrdu.

(4) Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se:

a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete prema mjesnim prilikama i okoliša potrebnih za korištenje građevine i

b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju prema mjesnim prilikama, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod.

(5) Jedinice lokalne samouprave dužne su u slučaju iz stavaka 1. i 3. ovoga članka snositi i troškove komunalnog doprinosa odnosno njihov povrat za odgovarajuću bruto razvijenu površinu (BRP).

(6) Pravo iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koje imaju izgrađenu kuću ili stan na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave ili u vlasništvu Republike Hrvatske, a koje navedenu kuću ili stan koriste neprekidno pet godina, uz uvjet da ostvaruju pravo na stambeni kredit za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu.

Članak 95.

(1) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata te hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje, osim na način propisan člankom 83. stavkom 2. ovoga Zakona i dodjelom te otkupom stana.

(2) Otkup i dodjela stanova u vlasništvu Republike Hrvatske hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata od V. do X. skupine propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 96.

Vlada Republike Hrvatske odlukom će na Ministarstvo prenijeti pravo upravljanja stanovima i kućama u vlasništvu Republike Hrvatske, a kojima upravljaju tijela državne uprave, a na koje stanove se ne odnose odredbe posebnog propisa o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i koriste ih osobe iz članka 83. ovoga Zakona.

Članak 97.

(1) Ministarstvo će ukinuti zakonita rješenja o dodjeli stana i zakonita rješenja o dodjeli stambenog kredita za kupnju stana ako on nije otkupljen ili nije zaključen ugovor o stambenom kreditu za dodijeljeni stan, ako:

- a) je korisnik prava ili član njegove uže obitelji stekao vlasništvo na odgovarajućem stanu ili kući sukladno članku 84. stavku 2. ovoga Zakona
- b) je korisnik izgubio status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno status člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili
- c) korisnik prava ne koristi stan u skladu s odredbama zaključenog ugovora o najmu stana.

(2) Ministarstvo će ukinuti zakonita rješenja o dodjeli stambenog kredita ako:

- a) je ugovor o stambenom kreditu raskinut iz razloga navedenog u ugovoru o stambenom kreditu ili
- b) korisnik nije opravdao namjensko korištenje sredstava dobivenog stambenog kredita u ostavljenom roku.

(3) U slučaju iz stavka 2. točke a) ovoga članka, korisnik kredita za kupnju stana u organiziranoj stambenoj izgradnji ili kupnju korištenog stana u vlasništvu Republike Hrvatske dužan je Ministarstvu vratiti stan slobodan od stvari i osoba te glavnice, redovne i zatezne kamate dospjele do raskida ugovora o stambenom kreditu.

(4) U slučaju iz stavka 2. točke b) ovoga članka, korisnik je dužan Ministarstvu vratiti cjelokupni iznos kredita (povratni i nepovratni dio).

Članak 98.

(1) Osobe iz članka 83. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona kod kojih postoje zapreke iz članka 84. ovoga Zakona mogu kupiti stan koji koriste ako je on u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka ne može se ostvariti pripadajući popust s osnove člana uže i šire obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, člana uže i šire obitelji nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i člana uže obitelji hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata te dragovoljca iz Domovinskog rata.

(3) Uvjeti, rokovi i način kupnje stanova za osobe iz stavka 1. ovoga članka propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Prilagodba prilaza do zgrade, stana i prilagodba stana

Članak 100.

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djeca nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu sposobna za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi hrvatski

ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade, prilagodbu prilaza do stana i prilagodbu stana za kretanje u kolicima, ako se te prilagodbe mogu izvesti, sukladno posebnim propisima.

(2) Ako se prilagodba iz stavka 1. ovoga članka ne može izvesti ili nije isplativa, obavit će se zamjena nekretnina u odgovarajućoj površini propisanoj odredbama ovoga Zakona za ostvarivanje stambenog kredita i drugih prava vezanih za stambeno zbrinjavanje.

(3) Iznimno, prava iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i druge osobe koje ostvaruju prava iz ovoga Zakona, na način propisan pravilnikom iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Pravo na prilagodbu iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti jednokratno.

(5) Način i uvjete prilagodbe te rokove za izvođenje prilagodbe koji ne mogu biti duži od šest mjeseci pravilnikom propisuje ministar, uz prethodnu suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Članak 101.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna su prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja i prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom prema sljedećem redoslijedu:

a) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi

b) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata

d) članu uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

e) dragovoljcu iz Domovinskog rata

f) hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata redoslijedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

g) djetetu umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade

h) djetetu umrlog dragovoljca iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade

i) djetetu umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade

j) djetetu dragovoljca iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade i

k) djetetu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade.

(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima koji ne odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.

(3) Tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezna su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.

- (4) Provedbu stavaka 1. – 3. ovoga članka nadzire upravna inspekcija.
- (5) Osoba koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može u roku od 30 dana od dana izjavljivanja žalbe na rješenje o prijmu u službu izabranog kandidata podnijeti predstavku upravnoj inspekciji radi provedbe inspekcijskog nadzora.
- (6) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana primitka predstavke iz stavka 5. ovoga članka obavijestiti donositelja rješenja o prijmu u službu o pokretanju postupka inspekcijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.
- (7) Rješenje o rasporedu doneseno prije okončanja postupka inspekcijskog nadzora upravna inspekcija će ukinuti.
- (8) Upravna inspekcija po provedbi inspekcijskog nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju iz stavaka 1. – 3. ovoga članka donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o prijmu u službu. Protiv toga rješenja može se tužbom pokrenuti upravni spor.
- (9) Ako upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja predstavke iz stavka 5. ovoga članka i čelnika tijela o rezultatima provedenoga inspekcijskog nadzora.
- (10) Odredbe ovoga članka o provedbi inspekcijskog nadzora nad postupkom prijma u službu na odgovarajući se način primjenjuju i na postupak popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa.
- (11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova.

Članak 102.

- (1) Javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima prilikom zapošljavanja temeljem javnog natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom, prema sljedećem redoslijedu:
- a) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi
  - b) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata
  - d) članu uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - e) dragovoljcu iz Domovinskog rata
  - f) hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata redoslijedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
  - g) djetetu umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
  - h) djetetu umrlog dragovoljca iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade

- i) djetetu umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
- j) djetetu dragovoljca iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade i
- k) djetetu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade.
- (2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i osobe iz stavka 1. ovoga članka koje su zaposlene na poslovima koji ne odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.
- (3) Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.
- (4) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga članka provodi nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u svezi sa zapošljavanjem po službenoj dužnosti ili na zahtjev osobe iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju.
- (5) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o tome obavijestiti osobu iz stavaka 1. – 3. ovoga članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu odnosno ponudu za to radno mjesto.
- (6) Osoba iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 30 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 5. ovoga članka ili u roku od 30 dana saznanja o sklapanju ugovora o radu s izabranim kandidatom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od sklapanja ugovora o radu s drugim kandidatom.
- (7) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev iz stavka 6. ovoga članka u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (8) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavaka 1. – 3. ovoga članka, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti. Pravomoćno rješenje predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.
- (9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka, pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je s osobom iz stavaka 1. – 3. ovoga članka, kojoj je rješenjem iz stavka 8. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, sklopiti ugovor o radu u roku od osam dana od otkaza ugovora, čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.
- (10) Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 9. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj je rješenjem iz stavka 8. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona.
- (11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova.

Članak 103.

- (1) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba iz članka 101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona koja u trenutku podnošenja prijave ispunjava uvjete

za ostvarivanje toga prava dužna je uz prijavu odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta iz natječaja ili oglasa te:

a) rješenje o priznatom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno potvrdu o priznatom statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dragovoljca iz Domovinskog rata ne stariju od šest mjeseci (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka c) i e) do k) i članka 102. stavka 1. točaka c) i e) do k))

b) dokaz o nezaposlenosti – potvrdu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne stariju od mjesec dana (u slučaju iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona)

c) presliku pravomoćnog rješenja, odluke ili drugog pravnog akta o prestanku prethodnog zaposlenja

d) dokaz o oduzetoj roditeljskoj skrbi kada se prijavljuje dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi

e) potvrdu poslodavca da radno mjesto osobe iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona ne odgovara njegovoj stručnoj spremi (u slučaju iz članka 101. stavka 2. i članka 102. stavka 2. ovoga Zakona)

f) presliku pravomoćnog rješenja o priznatom pravu na novčanu naknadu iz članka 107. ovoga Zakona ili prava na zajamčenu minimalnu naknadu (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka g), h), i), j) i k) i članka 102. stavka 1. točaka g), h), i), j) i k) ovoga Zakona)

g) potvrdu o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske (kada se prijavljuju osobe iz članka 101. stavka 1. točaka f), i) i k) i članka 102. stavka 1. točaka f), i) i k) ovoga Zakona)

h) rodni list (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j) i k) i članka 102. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j) i k))

i) rješenje o priznatom statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b) i d) i članka 102. stavka 1. točaka a), b) i d)).

(2) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona dužne su prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje pozvati osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. da dostave dokaze iz stavka 1. ovoga članka u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju.

(3) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, dužna su objaviti poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju.

Članak 104.

Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona kojima je:

a) zadnji radni odnos prije prijave na javni natječaj ili oglas prestao temeljem izvršnog rješenja o:

1. prestanku službe po sili zakona
2. prestanku službe otkazom ili
3. izvanrednom otkazu

b) radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika, i to u slučaju:

1. redovitog otkaza ugovora o radu kada je ugovor o radu otkazao radnik
2. redovitog otkaza uvjetovanog skrivljenim ponašanjem radnika ili
3. izvanrednog otkaza, osim kada ugovor o radu izvanredno otkáže radnik zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa.

Fiskalna olakšica za zapošljavanje

Članak 106.

(1) Iznimno od odredbi Zakona o doprinosima (»Narodne novine«, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14. i 115/16.), za osiguranika dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina kojeg poslodavac na osnovi ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje, a prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. Zakona o doprinosima obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

- a) doprinos za mirovinsko osiguranje i
- b) doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ne postoji obveza obračunavanja i plaćanja doprinosna na osnovicu, i to:

- a) doprinos za zdravstveno osiguranje
- b) doprinos za zaštitu zdravlja na radu i
- c) doprinos za zapošljavanje.

(3) Obveza doprinosna sukladno stavicima 1. i 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na sve osobe koje do dana sklapanja ugovora o radu nisu imale prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem.

Pravo na novčanu naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Članak 107.

Pravo na novčanu naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: naknada za nezaposlene), ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, imaju:

- a) korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade obiteljske invalidnine
- b) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nakon što im prestane pravo na obiteljsku invalidninu odnosno novčanu naknadu obiteljske invalidnine
- c) korisnici osobne invalidnine
- d) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata
- e) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana
- f) roditelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga

g) roditelji umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga i

h) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje sto dana i koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 108.

(1) Osobe iz članka 107. ovoga Zakona pravo na naknadu za nezaposlene mogu ostvariti pod uvjetom da:

a) nisu zaposlene

b) nemaju registrirano trgovačko društvo ili obrt

c) nisu korisnici mirovine veće od 33% od utvrđene proračunske osnovice

d) oni i članovi njihova kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade

e) nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti

f) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba ili motornih plovila dužine više od šest metara

g) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba

h) oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice

i) nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u zdravstvenu ustanovu

j) nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu i

k) nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.

(2) Uvjeti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti ispunjeni u trenutku podnošenja zahtjeva i za cijelo vrijeme korištenja prava na naknadu za nezaposlene.

(3) Iznimno od uvjeta određenih u stavku 1. ovoga članka, osobe iz članka 107. ovoga Zakona koje su bile korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona mogu ostvariti pod uvjetom da u roku od mjesec dana od izvršnosti rješenja kojim im je na njihov zahtjev utvrđen prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu podnesu zahtjev za naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, donosi se privremeno rješenje kojim se pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona priznaje od dana prestanka prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

(5) Privremeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka ukinut će se rješenjem kojim će se odlučiti o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Rješenje iz stavka 5. ovoga članka kojim se ukida privremeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka i odlučuje o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o

uvjetima iz stavka 1. ovoga članka mora se donijeti najkasnije u roku od godine od dana izvršnosti privremenog rješenja iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 111.

Pod novčanim prihodima od utjecaja na pravo i iznos naknade za nezaposlene smatraju se sva novčana sredstva ostvarena po osnovi rada, mirovine, primitaka od imovine ili na neki drugi način, u tuzemstvu i inozemstvu u prethodnoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za naknadu za nezaposlene.

Članak 112.

Promjene u iznosu prihoda, broju članova kućanstva i uvjeta iz članka 108. ovoga Zakona o kojima ovisi pravo na naknadu za nezaposlene i iznos naknade za nezaposlene utječu na ostvarivanje naknade za nezaposlene tako da se promjene koje uvjetuju gubitak ili smanjenje naknade za nezaposlene uzimaju u obzir od prvog dana sljedećeg mjeseca poslije nastanka, a promjene koje uvjetuju stjecanje ili povećanje naknade za nezaposlene uzimaju se u obzir od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja odgovarajućeg zahtjeva.

Članak 118.

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja, članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako se nalaze u jednoj od sljedećih situacija:

- a) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti korisnika ili teške ozljede korisnika nastale zbog nesretnog slučaja
- b) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu ili teške ozljede članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu nastale zbog nesretnog slučaja
- c) elementarne nepogode koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva
- d) smrti člana uže obitelji korisnika koji je s njim živio u zajedničkom kućanstvu ili
- e) novčani prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu zajedničkog kućanstva iznose manje od 25% od utvrđene proračunske osnovice.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka korisnici mogu ostvariti jedanput u jednoj kalendarskoj godini.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, korisnici iz stavka 1. ovoga članka u jednoj kalendarskoj godini mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć više puta samo za situaciju iz stavka 1. točke d) ovoga članka iako su već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. točaka a), b), c) i e) ovoga članka u tijeku jedne kalendarske godine.

(4) Ukupni iznos jednokratnih novčanih pomoći po svim situacijama iz stavka 1. ovoga članka koji korisnici mogu ostvariti u jednoj kalendarskoj godini ne može biti veći od iznosa jedne proračunske osnovice.

Članak 119.

(1) Korisnici koji se nalaze u situaciji iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona ne mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako:

- a) imaju registrirano trgovačko društvo ili obrt
- b) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva ostvarili ukupno novčane prihode u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu kućanstva veće od 25% od utvrđene proračunske osnovice
- c) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili korisnici motornog vozila koje im ne služi za podmirenje osnovnih životnih potreba
- d) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili suvlasnici, korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
- e) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu
- f) su korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
- g) su na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora i
- h) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva po istoj situaciji već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć po osnovi drugog propisa.

(2) Iznimno od stavka 1. točke f) ovoga članka, korisnici koji se nalaze u situaciji iz članka 118. stavka 1. točaka a), b), c) i d) ovoga Zakona mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć iako su korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona.

Pravo na besplatne udžbenike

Članak 125.

(1) Pravo na besplatne obvezne udžbenike za potrebe redovitoga školovanja u osnovnim i srednjim školama imaju:

- a) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata
- c) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- d) djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata
- e) djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju osobe iz stavka 1. ovoga članka, ako to pravo ne ostvaruju po drugim propisima, te uz uvjet da im redoviti mjesečni novčani prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60% utvrđene proračunske osnovice.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, pravo iz stavka 1. ovoga članka bez obzira na ostvarene redovite mjesečne prihode po članu kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ostvaruju:

- a) djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja
- b) djeca nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja i

c) djeca umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovoga Zakona bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja.

(4) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka odnose se i na pravo na besplatne udžbenike za osobe iz stavka 1. ovoga članka za potrebe redovitoga ili izvanrednog školovanja na visokim učilištima.

(5) Pravo iz ovoga članka ostvaruje se prema pravilniku koji donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za znanost i obrazovanje.

Pravo na psihosocijalnu pomoć

Članak 128.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i članovi njegove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na psihosocijalnu pomoć, sukladno ovom Zakonu.

(2) Psihosocijalna pomoć sastoji se od individualnog psihosocijalnog savjetovanja, grupnog psihosocijalnog tretmana, mobilnih obilazaka radi redovitog praćenja stanja i potreba hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata I. skupine, uže i šire obitelji smrtno stradalih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a i članova njihovih obitelji te žurnih obilazaka i kriznih intervencija u slučajevima prosuicidalnih izjava, smrti, izrazito lošeg socijalno ekonomskog, stambenog i/ili zdravstvenog stanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(3) Nositelj organizacije psihosocijalne pomoći je Ministarstvo.

(4) Psihosocijalna pomoć organizira se na lokalnoj odnosno županijskoj razini, stacionarno (u prostorijama područnih jedinica i centara za psihosocijalnu pomoć) i mobilno (putem organiziranih posjeta domu i obitelji).

(5) Psihosocijalnu pomoć pruža Ministarstvo putem stalno zaposlenih djelatnika područnih jedinica i vanjskih honorarnih suradnika centara za psihosocijalnu pomoć koje angažira s obzirom na njihova stručna znanja s područja skrbi za specifične potrebe osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ministarstvo surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama te udrugama građana radi što učinkovitijeg rješavanja problema odnosno pružanja odgovarajuće psihosocijalne pomoći.

(7) Ministarstvo u svrhu pružanja psihosocijalne pomoći angažira i druge vanjske suradnike.

Pravo na putne troškove

Članak 133.

(1) Korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto ako su od nadležnog tijela upućeni odnosno pozvani u drugo mjesto radi pregleda ili sudjelovanja pred tijelom vještačenja, ostvarivanja prava na medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju sukladno ovom Zakonu.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanje iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja.

(3) Pravo na naknadu troškova prijevoza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznanje prava po ovom Zakonu ako joj je izvršnim rješenjem priznato traženo pravo odnosno povećanje skupine oštećenja organizma.

(4) Troškovi prijevoza nadoknađuju se prema visini cijene karte za prijevoz autobusom odnosno drugim razredom željeznice ili brodom te sredstvima javnog gradskog prijevoza.

Pravo na grobno mjesto, troškove ukopa uz odavanje vojnih počasti i održavanje grobnih mjesta

Članak 137.

(1) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti, kao i troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon postupka ekshumacije i identifikacije.

(2) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i umrloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti.

(3) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa iz stavaka 1. i 2. ovoga članka i izvan područja Republike Hrvatske.

(4) Vojne počasti iz stavka 2. ovoga članka odaju se ako obitelj pravodobno obavijesti nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, vojne počasti se odaju prilikom ispraćaja posmrtnih ostataka, na području Republike Hrvatske.

(6) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su smrtno stradali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se povijesno značajnim osobama u smislu Zakona o grobljima.

(7) Obveznici održavanja grobnih mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka iza kojih nema živih nasljednika su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(8) Grobna mjesta s posmrtnim ostacima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iza kojih nema živih nasljednika ne mogu se smatrati napuštenima, sukladno propisima o grobljima, a obveznici održavanja su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(9) Vlasnici groblja dužni su do kraja siječnja tekuće godine izvijestiti Ministarstvo o grobnim mjestima povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 8. ovoga članka koja su preuzeli na održavanje u prethodnoj kalendarskoj godini. Izvješće sadrži: ime i prezime, datum i godinu pokopa, oznaku grobnog mjesta, reda, polja i grobnog mjesta za svaku povijesno značajnu osobu iz stavka 6. ovoga članka.

(10) Ministarstvo će jednom godišnje, neposrednim uvidom, provesti nadzor nad izvršavanjem obveze iz stavaka 7. i 8. ovoga članka.

(11) Članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na dodjelu grobnog mjesta i prije ekshumacije i identifikacije nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a temeljem pokrenutog postupka za dodjelu grobnog mjesta po posebnim propisima, kao korisnici tog grobnog mjesta uz obvezu njegova održavanja.

(12) Jedinice lokalne samouprave i drugi vlasnici groblja dužni su:

a) dati na korištenje grobna mjesta uz naplatu polovice predviđenog iznosa za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata ako oni ili članovi njihove uže i šire obitelji nemaju na korištenju grobno mjesto i ako ga nisu ustupili na korištenje trećoj osobi nakon stupanja na snagu ovoga Zakona i

b) osigurati dijelove groblja odnosno aleje za pokop hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(13) Pravo iz stavka 12. ovoga članka ne obuhvaća i oslobođenje od plaćanja godišnje grobne naknade, osim ako to oslobođenje nije predviđeno drugim propisom.

(14) Pravo iz ovoga članka ostvaruje se sukladno pravilniku koji donosi ministar.

Članak 141.

(1) Pripadnici HVO-a, državljani Republike Hrvatske, koji temeljem Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu u visini razlike između invalidske mirovine koju bi ista osoba ostvarila po pravnim propisima u Republici Hrvatskoj i visine mjesečnog iznosa osobne invalidnine ostvarene po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, imaju pravo na novi obračun visine mirovina temeljem smanjenja postotka oštećenja organizma po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje na zahtjev stranke obnovit će postupak priznatog prava na mirovinu uz ponovno vještačenje preostale radne sposobnosti.

Članak 147.

(1) Pravo na obiteljsku mirovinu po ovom Zakonu ostvaruju državljani Republike Hrvatske članovi uže i šire obitelji pripadnika borbenog sektora HVO-a koji je:

a) poginuo u obrani suvereniteta u razdoblju od 18. rujna 1991. do 23. prosinca 1996., osim članova obitelji iz članka 1. stavka 1. točke 8. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji

b) ubijen prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, osim članova obitelji iz članka 1. stavka 1. točke 8. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji

c) umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta najkasnije do 23. prosinca 1996.

d) umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta najkasnije do 23. prosinca 1996. ili

e) izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta, do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu po ovom Zakonu umanjenju za iznos obiteljske invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, ako to pravo nisu ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje prema propisima Bosne i Hercegovine nisu ostvarile pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu u punom iznosu određenom po ovom Zakonu ako tijelo vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da postoji uzročna veza između smrti (samoubojstva) i obrane suvereniteta.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, osobe iz stavka 3. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetima određenim ovim Zakonom za članove uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(5) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetima određenim ovim Zakonom i Zakonom o mirovinskom osiguranju te na način i postupkom određenim Ugovorom između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na

području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

Članak 150.

- (1) Evidencija branitelja sastoji se od općeg i posebnog dijela i pomoćnih podataka.
- (2) Opći dio sadrži sljedeće podatke o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata:
  - a) ime, prezime, ime jednog roditelja
  - b) datum, mjesto i državu rođenja
  - c) spol
  - d) mjesto prebivališta i adresu stanovanja
  - e) status (hrvatski branitelj iz Domovinskog rata, hrvatski branitelj – dragovoljac iz Domovinskog rata)
  - f) ukupan broj dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
  - g) pripadnost borbenom ili neborbenom sektoru i
  - h) pripadnost ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove ili ministarstvu nadležnom za obranu.
- (3) U posebni se dio unose sljedeći podaci o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata:
  - a) naziv postrojbe kojoj je pripadao tijekom Domovinskog rata i
  - b) razdoblje sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.
- (4) Pomoćni podaci u Evidenciji branitelja su podaci koji služe za tehničku podršku, obradu te razmjenu podataka s drugim tijelima i pravnim osobama sukladno pravnim propisima, a to su:
  - a) OIB hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - b) podatak o datumu smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - c) podatak o broju udjela hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova obitelji smrtno stradalih odnosno nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i
  - d) podaci o nasljednicima udjela hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova obitelji smrtno stradalih odnosno nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.
- (5) Iznimno od stavaka 2. – 4. ovoga članka, za hrvatske branitelje iz članka 4. ovoga Zakona Evidencija branitelja ne sadrži podatke iz stavka 2. točaka f) do h), stavka 3. i stavka 4. točaka c) i d) ovoga članka.
- (6) Podatke o nasljednicima udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i broju naslijedenih udjela dostavljaju nasljednici smrtno stradalih, nestalih i umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.
- (7) Podatke o nasljednicima udjela iz Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji Ministarstvo će razmjenjivati s tijelom nadležnim za upravljanje Fondom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji jedanput mjesečno.
- (8) Podatke iz ovoga članka Ministarstvo će ažurirati sukladno podacima dostavljenim iz ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

VETERANSKI CENTRI

Članak 152.

- (1) Veteranski centar je javna ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji, i to za:

- a) članove uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - b) članove uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - c) hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata
  - d) hrvatske branitelje iz Domovinskog rata
  - e) članove uže i šire obitelji umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
  - f) članove uže i šire obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
  - g) osobe stradale u obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija
  - h) stradale pirotehničare i
  - i) članove uže i šire obitelji stradalih pirotehničara.
- (2) Kada je korisnik veteranskog centra hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine koji koristi usluge osobe za pružanje njege i pomoći (njegovatelja), pravo na korištenje usluga zajedno s korisnikom može ostvariti i njegovatelj.
- (3) Osnivač veteranskih centara je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo.
- (4) Veteranske centre osniva Ministarstvo rješenjem koje nije upravni akt.
- (5) Veteranskim centrom upravlja Upravno vijeće koje imenuje Ministarstvo.
- (6) Voditelj Veteranskog centra je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.
- (7) Minimalne tehničke uvjete za početak rada veteranskih centara pravilnikom propisuje ministar.

Članak 155.

- (1) Zadrugu čini najmanje dvije trećine osnivača ili članova koji imaju priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.
- (2) Član zadruge je osoba koja obavlja poslove za zadrugu i koristi usluge u zadruzi temeljem članstva u zadruzi bez posebnog ugovornog odnosa.

Članak 156.

- (1) Upravitelj zadruge može biti i osoba koja ima priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod koje je utvrđena opća nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti ili profesionalna nesposobnost za rad odnosno djelomičan gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ako poslove upravitelja obavlja bez plaće ili naknade.
- (2) Upravitelj iz stavka 1. ovoga članka nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje.
- (3) Kada zadruga u kalendarskoj godini nakon oporezivanja ostvari dobit u iznosu od 150.000,00 kuna i veću, dužna je izabrati osobu koja će profesionalno obavljati poslove upravitelja zadruge i koja se obvezno osigurava na mirovinsko osiguranje.
- (4) Zadruga su obvezne dostaviti Ministarstvu ovjerenu izjavu upravitelja zadruge, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće ili naknade te presliku rješenja o upisu u sudski registar nadležnog trgovačkog suda i svaku izmjenu tog rješenja, u roku od 15 dana od dana upisa.

Članak 157.

Ministar će donijeti pravilnik o vođenju evidencija svih zadruga i saveza, te službenu evidenciju njihovih upravitelja kojim će se propisati sadržaj, uvjeti, način i postupak prikupljanja podataka, njihovo vođenje i ažuriranje, te razmjena s drugim tijelima.

Članak 160.

(1) Braniteljske zahvalnice dodjeljuju se postrojbama iz Domovinskog rata, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, sudionicima Domovinskog rata i drugim osobama za izniman doprinos i zasluge u uspostavi i obrani državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata, kao i hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata zbog primjerenog i časnog ponašanja, gospodarskog doprinosa te drugih zasluga i doprinosa Republici Hrvatskoj nakon Domovinskog rata.

(2) Braniteljske zahvalnice dodjeljuje ministar, na prijedlog Povjerenstva za braniteljske zahvalnice.

(3) Preporuku za dodjelu braniteljskih zahvalnica može dati ministar, druga ministarstva i druga tijela državne vlasti te udruge proistekle iz Domovinskog rata i druge udruge građana.

(4) Vrste, uvjete i način dodjele braniteljskih zahvalnica, ustroj i rad Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka te ostalo vezano uz dodjelu braniteljskih zahvalnica odredit će se pravilnikom koji donosi ministar.

Članak 165.

Ministarstvo jednom godišnje podnosi Hrvatskome saboru izvješće o provedbi ovoga Zakona.

Postupak i način ostvarivanja prava

Članak 166.

(1) Nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke postupa u upravnim stvarima i rješava o:

- a) statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i statusu člana obitelji osobe smrtno stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima
- b) statusu člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i status člana obitelji nestale osobe u obrani suvereniteta Republike hrvatske te njihovim pravima
- c) statusu članova obitelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine i njihovim pravima te pravima članova njihove obitelji
- d) statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i statusu osobe stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima
- e) statusu zatočenika u neprijateljskom logoru
- f) statusu i pravima stradalih pirotehničara i članova njihovih obitelji
- g) o pravu na jednokratnu novčanu pomoć iz članka 115. i 118. ovoga Zakona
- h) o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
- i) o pravu na besplatne udžbenike iz članka 125. ovoga Zakona
- j) o pravu na besplatni topli obrok iz članka 123. ovoga Zakona i

k) ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema ovom Zakonu i drugim posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih javnopravnih tijela.

(2) Drugostupanjsko tijelo nadležno za postupanje po žalbama na rješenja javnopravnih tijela iz stavka 1. ovoga članka je Ministarstvo.

(3) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka za osobe koje nemaju prebivalište na državnom području Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(4) Prvostupanjsko tijelo nadležno za rješavanje o pravu na prilagođeni osobni automobil odnosno novčanoj protuvrijednosti za prilagođeni osobni automobil iz članka 69. ovoga Zakona, pravu na naknadu troškova prilagodbe osobnog automobila iz članka 70. ovoga Zakona, o pravu na stambeno zbrinjavanje i pravu na prilagodbu prilaza do zgrade, stana i prilagodbu stana iz članka 100. ovoga Zakona je Ministarstvo.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor.

(6) Nadležno javnopravno tijelo iz stavka 1. ovoga članka vodi evidencije i izdaje potvrde o statusu i pravima hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članova njegove obitelji, članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članova obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kao i o ostalim statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka Zakona o kojima rješava.

Članak 169.

(1) Radi očuvanja i zaštite digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u društvu te prevladavanja i ublažavanja posljedica Domovinskog rata, Ministarstvo provodi sljedeće programe i projekte:

- a) psihosocijalne i zdravstvene pomoći braniteljskoj i stradalničkoj populaciji kroz nacionalni program koji se donosi u tu svrhu
- b) liječenja hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori te hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata od II. do X. skupine s preporukom doktora medicine određene specijalizacije
- c) poboljšanja kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
- d) provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji iz nadležnosti Ministarstva
- e) rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom
- f) sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu
- g) sufinanciranja troškova pripremnih tečajeva za upis na visoka učilišta
- h) potpora projektima udruga iz Domovinskog rata
- i) sufinanciranja umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu te druge kreativne industrije u svezi s Domovinskim ratom i
- j) sufinancirane sredstvima Europske unije.

(2) Odluku o uvjetima i kriterijima za provođenje programa i projekata iz stavka 5. ovoga članka donosi ministar.

(3) Korisnicima nacionalnog programa iz stavka 1. točke a) ovoga članka pomoć pružaju specijalizirani centri:

- a) Nacionalni centar za psihotraumu (Zagreb)
- b) regionalni centri za psihotraumu (Split, Rijeka, Osijek) i
- c) područne jedinice i centri za psihosocijalnu pomoć Ministarstva.

Članak 172.

(1) Kada nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji nakon privremenog rješenja donosi novo privremeno rješenje ili rješenje kojim priznaje pravo, to rješenje ima pravni učinak od prvog dana idućeg mjeseca nakon proteka važnosti rješenja kojim je pravo utvrđeno privremenim rješenjem.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, kada se nakon privremenog rješenja donosi novo privremeno rješenje ili rješenje, tim će se rješenjem ukinuti prethodno privremeno rješenje.

Članak 180.

Prema ovom Zakonu, činjenica da je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti ili smrtno stradavanje nastupilo pod okolnostima iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona dokazuje se sljedećim:

- a) potvrda o okolnostima smrtnog stradavanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja
- b) potvrda nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske o osobi koja je po nalogu u obavljanju vojnih i drugih dužnosti smrtno stradala je potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja osobe te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- c) potvrda o okolnostima uhićenja odnosno nestanka hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti uhićenja ili nestanka
- d) potvrda o stradavanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ranjen ili ozlijeđen
- e) potvrda o okolnostima stradavanja osobe koja je po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ranjena ili ozlijeđena jest potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti stradavanja te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- f) opis ratnog puta je prikaz ratnih zadataka koje je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata izvršavao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- g) medicinska dokumentacija o liječenju nakon ranjavanja ili ozljede jest dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova,

liječnička ordinacija i načelnik ratnog saniteta postrojbe iz vremena nakon ranjavanja ili ozljede, u kontinuitetu do podnošenja zahtjeva

h) medicinska dokumentacija da je bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske je dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova, liječnička ordinacija ili načelnik ratnog saniteta postrojbe u kojoj se navodi anamneza, dijagnoza i terapija za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, u kontinuitetu od pojave bolesti do podnošenja zahtjeva i

i) potvrda o zatočenju u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu o nestanku te o ekshumaciji i identifikaciji posmrtnih ostataka koje izdaje Ministarstvo na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 179.

Statusi odnosno prava iz ovoga Zakona ostvaruju se:

a) status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje ministarstvo nadležno za obranu odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove po zahtjevu stranke nakon provedenoga upravnog postupka ili po službenoj dužnosti na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju

b) status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva člana obitelji, a na temelju dokaza propisanih ovim Zakonom

c) status pastorka dokazuje se pravomoćnom presudom nadležnog suda da je jednom roditelju pastorka oduzeto roditeljsko pravo odnosno smrtnim listom za jednog od roditelja te potvrdom o prebivalištu

d) status člana obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva člana obitelji i pisanih dokaza iz ovoga Zakona te izvršnog rješenja da je hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata koristio pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe do smrti

e) status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata na temelju ranjavanja ili ozljede utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i dokaza iz ovoga Zakona nakon nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona

f) status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata na temelju bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona

g) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točke a) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za obranu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

h) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točke b) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za zdravstvo na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

i) status sudionika Domovinskog rata osobe iz članka 15. točke c) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za kulturu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

j) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točaka d) i g) ovoga Zakona utvrđuje državno tijelo nadležno za zaštitu i spašavanje na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka i

k) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točaka e) i f) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka.

Članak 180.

Prema ovom Zakonu, činjenica da je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti ili smrtno stradavanje nastupilo pod okolnostima iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona dokazuje se sljedećim:

- a) potvrda o okolnostima smrtnog stradavanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja
- b) potvrda nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske o osobi koja je po nalogu u obavljanju vojnih i drugih dužnosti smrtno stradala je potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja osobe te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- c) potvrda o okolnostima uhićenja odnosno nestanka hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti uhićenja ili nestanka
- d) potvrda o stradavanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ranjen ili ozlijeđen
- e) potvrda o okolnostima stradavanja osobe koja je po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ranjena ili ozlijeđena jest potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti stradavanja te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- f) opis ratnog puta je prikaz ratnih zadataka koje je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata izvršavao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- g) medicinska dokumentacija o liječenju nakon ranjavanja ili ozljede jest dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova, liječnička ordinacija i načelnik ratnog saniteta postrojbe iz vremena nakon ranjavanja ili ozljede, u kontinuitetu do podnošenja zahtjeva
- h) medicinska dokumentacija da je bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske je dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova, liječnička ordinacija ili načelnik ratnog saniteta postrojbe u kojoj se navodi anamneza, dijagnoza i terapija za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, u kontinuitetu od pojave bolesti do podnošenja zahtjeva i
- i) potvrda o zatočenju u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu o nestanku te o ekshumaciji i identifikaciji posmrtnih ostataka koje izdaje Ministarstvo na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 181.

(1) Činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida, činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski doplatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za pripomoć u kući, činjenica oštećenja organizma radi ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja koje daje posebna organizacijska jedinica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom koja provodi medicinska vještačenja u postupcima ostvarivanja statusa i prava iz ovoga Zakona sukladno posebnom propisu.

(2) Prije nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz stavka 1. ovoga članka o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske potrebno je obaviti stručnu procjenu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.

(3) Zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje odlukom ministar nadležan za zdravstvo, uz prethodno mišljenje ministra i ministra nadležnog za rad i mirovinski sustav, za svaku kalendarsku godinu.

(4) Način provedbe stručne procjene iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za zdravstvo, uz prethodnu suglasnost ministra i ministra nadležnog za rad i mirovinski sustav.

Članak 182.

(1) U slučajevima iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona, nalaz i mišljenje vijeća vještaka, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, podliježe reviziji vijeća viših vještaka (u daljnjem tekstu: revizijsko vijeće).

(2) Revizijsko vijeće prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja vijeća vještaka nalaz i mišljenje vijeća vještaka može izmijeniti ili dati suglasnost.

Članak 183.

(1) Vijeće vještaka dužno je dati nalaz i mišljenje u roku od 15 dana.

(2) Revizijsko vijeće dužno je obaviti reviziju nalaza i mišljenja vijeća vještaka u roku od 15 dana.

Članak 184.

(1) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, Ministarstvo je dužno pribaviti nalaz i mišljenje vijeća viših vještaka (u daljnjem tekstu: žalbeno vijeće) kada se žalba odnosi na nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku.

(2) Žalbeno vijeće dužno je dati nalaz i mišljenje u roku od 30 dana.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, sastav žalbenog vijeća mora biti različit od sastava vijeća vještaka i revizijskog vijeća koje je dalo nalaz i mišljenje odnosno obavilo reviziju nalaza i mišljenja u postupku donošenja prvostupanjskog rješenja.

Članak 185.

(1) Vijeće vještaka u prvostupanjskom postupku donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim u postupku utvrđivanja činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Vijeće viših vještaka prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja vijeća vještaka donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka u sljedećim slučajevima:

- a) kada je vijeće vještaka oštećenje organizma ocijenilo sa 100% do 80%
- b) u postupku ostvarivanja prava na doplatak za njegu i pomoć druge osobe ili
- c) kada vijeće viših vještaka ocijeni da je neposredan pregled potreban.

(3) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, žalbeno vijeće donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka.

Članak 186.

(1) Pri ostvarivanju prava po ovom Zakonu ili po drugim propisima kao prihod od utjecaja na stjecanje ili opseg tog prava ne uzima se:

- a) doplatak za njegu i pomoć druge osobe
- b) doplatak za pripomoć u kući
- c) ortopedski doplatak
- d) posebni doplatak
- e) doplatak za djecu
- f) jednokratna novčana pomoć
- g) obiteljska invalidnina, uvećana i povećana obiteljska invalidnina
- h) novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, uvećane i povećane obiteljske invalidnine
- i) naknada za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
- j) osobna invalidnina
- k) troškovi ukopa
- l) potpora za obrazovanje
- m) novčana protuvrijednost za besplatne udžbenike i
- n) dodijeljen iznos stambenog kredita ili financijske potpore.

(2) Primanja iz stavka 1. ovoga članka izuzeta su od ovrhe.

Članak 190.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- a) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ako najkasnije u roku od 30 dana od izvršnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju ne uputi hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 3. ovoga Zakona na profesionalnu rehabilitaciju sukladno članku 39. stavku 6. ovoga Zakona
- b) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako ne prime hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije sukladno članku 39. stavku 7. ovoga Zakona
- c) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako pri zapošljavanju putem natječaja ili oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način ne daju prednost osobama iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona
- d) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako u roku od 15 dana od sklapanja ugovora s izabranim kandidatom o tome ne obavijeste osobu iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona
- e) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako u roku od osam dana od otkaza ugovora ne sklopi ugovor o radu s osobom iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona u slučaju kada nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu s drugim kandidatom povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osoba iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona
- f) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju
- g) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju
- h) učenički i studentski domovi ako pri smještaju osoba u učeničke odnosno studentske domove ne daju prednost osobama iz članka 126. ovoga Zakona

i) ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave ako pri smještaju ne daju prednost osobama iz članka 127. ovoga Zakona i

j) pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točaka a), b) i d) do j) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke c) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 191.

(1) Novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u:

a) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

b) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i

c) jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republici Hrvatskoj ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja, prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ne daju prednost pod jednakim uvjetima osobama iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona.